

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

EVA: 2013-2611-0058
Številka: 00711-16/2013/7
Datum: 4. 10. 2013

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR

Prejeto:	07-10-2013
Šifra:	541-01/13-8/2
Povezava:	
EPA:	1499-VI
EU:	
Sign. zn.:	
Kratika:	

Vlada Republike Slovenije je na 61. dopisni seji dne 4. 10. 2013 določila besedilo:

- Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev – skrajšani postopek,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki bodo pripomogle k pravičnejšemu, lažjemu in učinkovitejšemu izvajanju zakona. Spremembe in dopolnitve zakona se predlagajo predvsem zaradi odprave zaznanih pomanjkljivosti obstoječih določb zakona in zaradi poenostavitve določenih postopkov.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Dejan Levanič, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Davor Dominkuš, generalni direktor Direktorata za socialne zadeve, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Barbara Starič Strajnar, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Marjetka Kovšca, podsekretarka, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

PRILOGA: 1

Mag. Miranda GROFF FERJANČIČ
NAMESTNICA GENERALNE SEKRETARKE

PREDLOG

[EVA 2013-2611-0058]

SKRAJŠANI POSTOPEK

ZAKON

**O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH
SREDSTEV**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je bil sprejet 30. 7. 2010, objavljen v Uradnem listu RS, št. 62/10, zaradi svoje zahtevnosti in potrebnih kadrovskih, informacijskih in prostorskih priprav pa naj bi se začel uporabljati šele leto kasneje, to je 1. junija 2011 oziroma 1. septembra 2011, ko naj bi se začel uporabljati za odločanje o državni štipendiji, znižanem plačilu vrtca, subvenciji malice za učence in dijake, subvenciji kosila za učence ter subvenciji prevoza. V slabem letu med sprejetjem zakona in njegovim začetkom uporabe so tekale priprave na njegovo uporabo. Zagotoviti je bilo treba zadostno število javnih uslužbencev na centrih za socialno delo (večina javnih uslužbencev je prešla iz lokalnih skupnosti, ki so do začetka uporabe zakona izvajale posamezne pravice iz javnih sredstev), treba je bilo zagotoviti dodatne prostore centrom za socialno delo, jih informacijsko opremiti, predvsem pa pripraviti informacijski sistem, ki bi centrom za socialno delo omogočil čim hitrejšo in enostavnejše delo. Med pripravami na začetek uporabe se je predvsem z vidika priprave informacijskega sistema pokazalo, da so nekatere zakonske določbe pomanjkljive oziroma težko izvedljive in da je rok med začetkom veljavnosti in začetkom uporabe zaradi zahtevnosti in zaradi povezovanja s posameznimi viri, ki imajo potrebne podatke, potrebne za izvajanje zakona, prekratek, zato je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 40/11), ki je začele veljati 28. 5. 2011 in je začetek uporabe zakona prestavil na 1. 1. 2012. Ne glede na podaljšanje začetka uporabe je bilo proti koncu leta 2011 že jasno, da kljub velikim naporom pri pripravi informacijskega sistema in zaradi nesposobnosti posameznih virov, da bi zagotavljali podatke, informacijski sistem takoj na začetku leta 2012 še ne bo v celoti deloval. Zato je bilo z Zakonom o dodatnih interventnih ukrepih za leto 2012 (Uradni list RS, št. 110/11) poleg nekaterih vsebinskih določb, ki so posegle v višino posamezne pravice, tudi določeno, da se posamezne pravice iz javnih sredstev, ki so se iztekle v decembru 2011 in o podaljšanju katerih centri za socialno delo ne bodo mogli odločiti v roku, priznavajo v višini, kakršna je veljala na dan 31. 12. 2011 do izdaje nove odločbe. S tem je bilo strankam omogočeno, da niso ostale brez posameznih pravic (na primer brez pravice do znižanega plačila vrtca, brez otroškega dodatka, denarne socialne pomoči,...). V vsebino zakona je posegel tudi Zakon za uravnoteženje javnih financ, ki je podaljšal znižano višino nekaterih pravic. Bistveno sta v vsebino zakona posegla še Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 57/12–ZPCP-2D), ki je subvencijo prevoza izločil iz Zakona o

uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ter Zakon o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13), ki v prehodnem obdobju do šolskega leta 2013/2014 subvencijo malice in kosila ureja na drugačen, za učence in dijake ugodnejši način, kot je urejeno v ZUPJS. Zadnja minimalna sprememba zakona je bila v začetku tega leta (Uradni list RS, št. 14/13), nanaša pa se le na določbo zakona, ki ureja upoštevanje tako imenovanih »humanitarnih pomoči« pri dohodku posameznika ali družine.

Po prvih težavah z delovanjem informacijskega sistema ta zdaj deluje nemoteno in bistveno lajša delo centrom za socialno delo. Centri za socialno delo so od začetka uporabe zakona do maja letos rešili več kot 900.000 vlog, izdali več kot 1.100.000 odločb in odločili o več kot 1.800.000 pravicah, saj lahko stranka z eno vlogo uveljavlja več pravic, kar je bil tudi eden od temeljnih ciljev zakona. So se pa tekom izvajanja zakona pokazale potrebe po nekaterih spremembah in dopolnitvah, nekatere od teh predvsem zaradi spremenjene gospodarske in s tem socialne situacije, v kateri je naša država v tem času. Ker je področje pravic iz javnih sredstev oziroma socialnih pravic zelo občutljivo in ker je v času gospodarske krize tudi zelo izpostavljeno, so bile posamezne težave zaznane tako pri delu centrov za socialno delo kot tudi ob posameznih medijsko izpostavljenih problemih, predvsem pa ob reševanju pritožb zoper odločbe centrov za socialno delo. Veliko vlogo pri odločitvi za spremembe obstoječe zakonodaje ima tudi poročilo Inštituta za socialno varstvo, ki je opravil temeljito analizo izvajanja Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in predlagal nekatere spremembe in dopolnitve ter opozoril na določene pomanjkljivosti, ki se tudi skušajo urediti s temi predlaganimi spremembami.

Čeprav naj bi bil Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljevanju ZUPJS) predvsem postopkovni zakon, pa je bilo treba že ob njegovem sprejemanju vanj vnesti tudi nekatere materialne določbe, ki so določeno pravico iz javnih sredstev uredile drugače, kot je bila urejena do sprejetja tega zakona. Zato se tudi ob teh spremembah in dopolnitvah nekatere pravice, ki so sicer urejene v drugih predpisih, urejajo in zato spreminjajo s tem zakonom. Na novo se ureja pravica do državne štipendije, ki bo po novem pripadala tudi mladoletnim dijakom, torej dijakom do 18. leta. Ker so po še veljavni določbi do državne štipendije upravičeni le polnoletni dijaki, je mladoletnim dijakom pripadal višji otroški dodatek in višji osnovni znesek minimalnega dohodka. Ker predlog tega zakona, kot rečeno, dodeljuje državno štipendijo tudi dijakom do 18. leta, je bilo trebno določbo o otroškem dodatku in posledično o denarni socialni pomoči, ki je sicer urejena v Zakonu o socialno varstvenih prejemkih, ki se tudi spreminja in dopolnjuje, ustrezno temu prilagoditi, saj bi v nasprotnem primeru prišlo do situacije, ko bi bili mladoletni dijaki v boljšem položaju kot polnoletni dijaki ali študenti. Ena najbolj pogosto zaznanih težav je povezana s pridobivanjem dohodkov od DURS in z upoštevanjem dohodkov iz predpreteklega leta, po drugi strani pa je precej težav povzročala določba, ki ureja situacijo, ko lahko center za socialno delo med obdobjem, za katerega ima upravičenec priznано pravico, upošteva nekatere spremembe v dohodkih posameznika ali družine, ne daje pa možnosti, da bi se upoštevala na primer sprememba med prejemanjem dohodka iz zaposlitve in nadomestilom za brezposelnost ipd..

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona se želi spremeniti in dopolniti oziroma popraviti tiste glavne pomanjkljivosti oziroma zaznane probleme, ki so se v času od začetka uporabe zakona, to je od 1. 1. 2012, torej v slabem letu in pol, pokazali kot tisti, ki narekujejo spremembe, s tem pa tudi vplivati na socialni položaj najbolj socialno ogroženih skupin prebivalstva.

2.2 Načela

Predlog zakona ne posega v temeljna načela veljavnega zakona, saj s predlaganimi spremembami z nekaterimi poenostavitvami postopka še dodatno uresničuje enega od temeljnih ciljev zakona, to je enostavnejši in preglednejši postopek ter urejanje vseh pravic, ki se financirajo iz javnih sredstev po tem zakonu, na enem mestu.

2.3. Poglavitne rešitve

Pri predvidenih spremembah in dopolnitvah zakona gre za nekaj nujnih manjših in večjih sprememb. Najbolj pereča in največkrat zaznana težava se nanaša na upoštevanje dohodkov pri pravicah na letni ravni. Veljavni 15. člen zakona določa, da se pri ugotavljanju upravičenosti do pravic iz javnih sredstev primarno uporabljajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto. Če podatki med odločanjem še niso na voljo, se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za predpreteklo leto. Takšna ureditev v stabilnih gospodarskih in s tem socialnih razmerah ne bi smela povzročati večjih težav, saj v stabilnih gospodarskih situacijah ne prihaja do bistvenih odstopanj v višini oziroma vrsti dohodka med posameznimi leti. V situaciji, v kakršni je naša država v tem trenutku, pa se socialno-ekonomski položaj posameznika ali družine hitro spreminja in zato podatki za predpreteklo leto pogosto ne odražajo več prave materialne situacije družine. Zato se s spremembo 15. člena zakona predlaga, da se tudi pri pravici do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev ter pri pravici do plačila družinskega pomočnika upošteva dohodek na način, kot velja za druge pravice, ki so vezane na način za ugotavljanje upravičenosti do denarne socialne pomoči, torej dohodki v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo vloge. Druga zelo pomembna sprememba se nanaša na upoštevanje okoliščin, ki vplivajo na spremembo odločbe. Po veljavni ureditvi se kot sprememba, ki vpliva na spremembo odločbe, upošteva le začetek ali izguba dohodka iz dela, ne pa tudi druge oblike spremembe dohodka. Ker je tudi nadomestilo za brezposelnost ali pridobitev pokojnine dohodek iz dela, se takšna sprememba pri ugotavljanju materialnega položaja ni upoštevala, s predlagano spremembo pa bo mogoče upoštevati več spremenjenih dohodkovnih stanj posameznika ali družine in na ta način pravičnejše ugotoviti njihov materialni položaj. Takšne okoliščine bodo izguba ali začetek prejemanja plače skupaj z regresom, nadomestila plače, pokojnine, nadomestila in drugih dohodkov iz naslova obveznega socialnega zavarovanja, starševskega dodatka, preživnine, delnega plačila za izgubljeni dohodek, nadomestila za invalidnost in sprememba dohodka zaradi dela za polovični oziroma polni delovni čas.

V različnih državah je primarni namen otroških dodatkov različen. V načelu lahko naravo otroških dodatkov razvrstimo v tri kategorije:

- kot ukrep družinske oziroma razvojne politike, kjer je otroški dodatek pravica vsakega otroka, ne glede na premoženjski položaj družine, je univerzalne narave;
- kot ukrep socialne politike, kjer se otroški dodatki dodeljujejo glede na premoženjski položaj družine, je selektivne narave;
- kot ukrep politike spodbujanja rodnosti, kjer družine z manj otroki do dodatka sploh niso upravičene ali pa višina otroškega dodatka narašča s številom otrok v družini.

Po veljavni ureditvi se v lastni dohodek družine upošteva celotni otroški dodatek, po predlagani spremembi pa bi se otroški dodatek v lastni dohodek štel brez dodatka za enostarševsko družino in znižan za 20 % otroškega dodatka, ki pripada prvemu otroku v prvem dohodkovnem razredu. Predvideni odstotek predstavlja v celotni višini otroškega dodatka tisti del, ki odpade na razvojno funkcijo otroškega dodatka oziroma tisti del, ki predstavlja univerzalni del otroškega dodatka.

Aktualna ureditev otroških dodatkov v Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih je taka, da kombinira prav vse tri namene, pri čemer je treba poudariti, da se zlasti z uvedbo Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki je začasno ukinil izplačevanje v sedmem in osmem razredu otroškega dodatka, v ospredje postavlja socialna komponenta otroškega dodatka.

Ne glede na navedeno pa je treba zaključiti, da je navedeni ukrep iz ZUJF začasne narave in da je sicer meja za pridobitev otroškega dodatka postavljena tako visoko, da je tako zastavljen otroški

dodatek skoraj univerzalen in vsekakor pravica, ki jo lahko umestimo v ukrep družinske politike. Tudi povprečno mesečno število upravičencev do otroškega dodatka (več kot 370.000 mesečno pred letom 2012) kaže na skoraj univerzalnost te pravice.

Z vidika sistema uveljavljanja javnih pravic in logike upoštevanja premoženja in dohodkov družine je tako pravilno, da se višina otroškega dodatka, ki predstavlja nekako 20 % najvišjega zneska otroškega dodatka, ki – kot je bilo navedeno zgoraj – opravlja funkcijo družinskega prejemka, ne upošteva kot dohodek družine. Na ta način se »univerzalni« del otroškega dodatka ne upošteva pri pravicah in subvencijah po ZUPJS. Sicer imajo univerzalni družinski prejemki za cilj ublažiti poslabšanje ekonomskega položaja gospodinjstva s prihodom (novega) otroka.

Pri sprejemanju ZUPJS je bila uvedena sprememba pri določitvi kroga upravičencev do otroškega dodatka - tako so ostali upravičenci le še otroci do 18. leta starosti, saj se pravice iz javnih sredstev za starejše od 18. leta zagotovijo v sistemu državnih štipendij in prek drugih pravic iz javnih sredstev. Zlasti sredstva in meje za pridobitev državne štipendije za polnoletne so se močno povečale in tako je državna štipendija postala dostopnejša. Zaradi ukinitve štipendij za mladoletne je bila novost tudi uvedba razlikovanja višine otroškega dodatka glede na starost oziroma status dijaka, saj je bilo ugotovljeno, da imajo dijaki večje potrebe in višje stroške, povezane s preživljanjem, kot mlajši otroci (na primer prevozni stroški, neobstoje učbeniških skladov, stroški za prehrano).

S sprejetjem novega Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13 - ZŠtip-1), ki ga je sprejel Državni zbor na svoji seji 20. 6. 2013, se ponovno uvaja pravica do državne štipendije za mladoletne dijake, in sicer v polovični višini kot je predpisana za dijake in študente, starejše od 18 let, zato se temu ustrezno spreminja 23. člen ZUPJS, ki na novo določa lestvico za upravičenost do državne štipendije in njeno višino.

Subvencija malice za učence in dijake in kosila za učence je urejena v 25. in 26. členu tega zakona, z Zakonom o šolski prehrani (ZŠolPre-1) pa je za prehodno obdobje za proračunski leti 2013 in 2014 urejen prehodni način priznavanja subvencije malice za učence in dijake ter subvencije kosila za učence. Ker je ureditev subvencioniranja malice in kosila, kot je določena za prehodno obdobje v ZŠolPre-1, ustrenejša in za učence ter dijake ugodnejša, se spreminjata določbi ZUPJS, tako da se upravičenost do subvencije malice in kosila na novo ureja in povzema prehodno ureditev iz Zakona o šolski prehrani, hkrati pa bo s tem bistveno enostavnejši postopek uveljavljanja te pravice, saj učencem in dijakom ne bo več treba vlagati vloge za priznanje pravice do subvencije malice in kosila, pač pa bo to svojo pravico ob prijavi na obrok uveljavljal preko upravičenja do otroškega dodatka ali državne štipendije, šola pa bo ustrezno temu znižala račun za malico ali kosilo.

Zakon v 10. členu jasno določa, kdo so osebe, ki se ugotavljajo pri upoštevanju materialnega položaja, v 11. členu pa določa le izjeme od te ureditve, pri čemer kot izjemo določa, da se pri ugotavljanju materialnega položaja ne upošteva polnoletna oseba, dokler so jo starši dolžni preživljati, če v življenjski skupnosti zaradi nasilja v družini, zaradi katerega so začeti ali že tečejo postopki v skladu s predpisi, ki ureja nasilje v družini, z njimi ni več dejansko povezana. Takšen postopek se vodi pri pristojnem centru za socialno delo, kar pomeni, da CSD vsak posamezni primer, ki pomeni izjemo pri upoštevanju oseb pri ugotavljanju materialnega položaja, pozna in ga zato lahko posebej obravnava. Sam dogovor o določitvi preživnine torej ne more biti razlog za takšno izjemo, razen če bi starši takšnemu polnoletnemu otroku, ki so ga po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih dolžni preživljati, zagotovili dovolj sredstev za preživljanje, kar po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke pomeni, da mora imeti vsaj sredstva, ki omogočajo preživetje, torej vsaj osnovni znesek minimalnega dohodka, kar pa bi se lahko upoštevalo le pri dodeljevanju denarne socialne pomoči, pri ugotavljanju drugih pravic pa ne. Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih namreč določa, da se pri odmeri preživnine upošteva otrokova korist, tako da je preživnina primerna za zagotavljanje uspešnega telesnega in duševnega razvoja, hkrati pa zakon tudi določa, da starši preživljajo svoje otroke v okviru svojega gospodinjstva, razen če je to v nasprotju s koristjo otroka.

Pri ugotavljanju materialnega položaja se ne upoštevajo osebe, ki so v institucionalnem varstvu in so

delno ali v celoti oproščene plačila socialnovarstvene storitve, razen kadar uveljavljajo oprostitev te storitve. Iz navedene določbe ni jasno razvidno, da se navedene osebe pri uveljavljanju drugih pravic obravnavajo kot samske osebe, zato se predlaga, da se ta nejasnost odpravi s predlaganim besedilom desetega odstavka 10. člena ZUPJS.

Po veljavni zakonodaji je upravičenec do izplačila subvencije najemnine pri neprofitnem, namenskem najemnem stanovanju in bivalni enoti lastnik, pri tržnem in hišniškem stanovanju pa najemnik. Ker se vse pogostejše dogaja, da izplačane najemnine za tržno in hišniško stanovanje, ki jo po veljavni ureditvi prejme najemnik in bi jo moral skupaj s preostalim delom najemnine nakazati lastniku stanovanja, lastnik ne prejme, se s to spremembo ureja izplačevanje subvencije za vse vrste najemnih stanovanj neposredno lastniku stanovanja in se mu s tem zagotovi, da v primeru neplačevanja najemnine s strani najemnika prejme vsaj del sredstev, ki predstavljajo subvencijo najemnine. Pri cenзуsu, ki je osnova za ugotavljanje upravičenosti do subvencije najemnine, se višina minimalnega dohodka posameznika ali družine izračunava brez dodatka za delovno aktivnost, ki je lahko zelo spremenljiv, saj je oseba lahko delovno aktivna tudi le mesec ali dva (vključitev v razne programe, katerih cilj je zaposlitev), subvencija najemnine pa se dodeljuje za celo leto. Ravno tako je zaradi jasnosti določeno, kakšna višina minimalnega dohodka se prizna tako imenovanemu sostanovalcu, to je osebi, ki je poleg najemnika in oseb navedena v najemni pogodbi. Zaradi opozoril, da pri subvencioniranju tržnih najemnin prihaja do raznih zlorab, je upravičenost do subvencije tržne najemnine s tem predlogom vezana na prijavo stalnega prebivališča na naslovu tržnega najemnega stanovanja in v skladu s spremembo 3. člena tega zakona se tudi subvencija tržne najemnine nakazuje neposredno lastniku stanovanja, nič več najemniku, zato je potrebno črtanje tega dela zakonskega določila.

Kadar je zakonec osebe, ki bi se sicer moral upoštevati pri ugotavljanju materialnega položaja, pogrešan in se zato ne ve niti za njegove dohodke, niti kje se nahaja, ga je treba izvzeti pri ugotavljanju materialnega položaja. Za otroke s podaljšano roditeljsko pravico morajo starši do nove zakonske ureditve njihovega položaja še vedno skrbeti, vendar pa se zaradi pravic, ki so vezane na status, ki ga v večini primerov imajo in zaradi katerega tudi obstaja podaljšanje roditeljske pravice (v glavnem gre za osebe po zakonu, ki ureja telesno in duševno prizadete osebe), ne bi smeli upoštevati pri ugotavljanju materialnega položaja, zato se s to spremembo nič več ne upoštevajo njegovi družinski člani pri ugotavljanju materialnega položaja - to pomeni, da je takšen otrok samska oseba in kot taka uveljavlja pravice iz javnih sredstev, ki ji pripadajo, seveda po skrbniku.

Sredstva za nego in pomoč in druge oblike denarnih nadomestil, ki jih dobiva oseba, za katero skrbi oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, se po trenutni ureditvi v lastnih dohodek upoštevajo v polni višini (vendar nikoli pri upravičencu do teh sredstev, pač pa pri osebi, ki dobiva ta sredstva, ker skrbi za takšno osebo), po predlogu tega zakona pa se bo upoštevala le v polovični višini teh sredstev. Nasprotno pa sredstva, ki jih oseba dobi iz naslova opravljanja službe v civilni zaščiti, niso namenska, zato se upoštevajo pri ugotavljanju dohodka.

Pravica do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev ter do prispevka k plačilu družinskega pomočnika naj bi se po spremembi tega zakona ugotavljali na enak način kot velja za pravico do denarne socialne pomoči in drugih pravic, vezanih na to pravico, torej naj bi se materialni položaj tudi za ti dve pravici ugotavljal na tako imenovani mesečni ravni, torej materialno stanje posameznika ali družine za zadnje tri mesece in ne tako kot pri tako imenovanih pravicah na letni ravni, ko se dohodek ugotavlja za preteklo leto, zato je treba spremeniti to določbo.

Oseba, ki neutemeljeno opusti uveljavljanje kakšne pravice, ki bi ji dala dohodke, s katerimi bi lahko razpolagala, po zdaj veljavni določbi ni upravičena do pravice iz javnih sredstev, po spremembi tega določila pa se pri ugotavljanju materialnega položaja ne bi upoštevala, upoštevali pa bi se njeni dohodki in premoženje, kar posledično pomeni višji povprečni dohodek na osebo v takšni družini.

Po veljavnem zakonu se kot premoženje ne upošteva premoženje, ki daje dohodke, višje od 2-kratnika bruto minimalne plače, s predlogom zakona pa se predlaga črtanje te določbe, saj se je v praksi pokazalo, da so v mnogih primerih tisti, ki imajo tako veliko premoženje, da daje dohodek, višji od 2-

kratnika bruto minimalne plače, v boljšem položaju od tistih, katerih premoženje ne daje dohodka ali daje dohodek pod to mejo. Kot premoženje, ki se ne upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, je treba navesti tudi vodno zemljišče, če daje dohodek, ki se upošteva po tem zakonu. Ker ljudje zaradi reševanja svojega stanovanjskega vprašanja najemajo bančne kredite, ki jih banke potem nakažejo na njihove račune pri banki, je treba med premoženje, ki se ne upošteva, vnesti tudi ta sredstva na bančnem računu, če so seveda namenjena izključno nakupu ali gradnji.

Pri dodeljevanju denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka je trenutno v Zakonu o socialno varstvenih prejemkih določena meja premoženja (prihrankov), ki se ne upošteva kot premoženje. Da bi bilo upoštevanje premoženja enotno urejeno na enem mestu, se določba o premoženju pri dodeljevanju pravic, ki se ugotavljajo na tako imenovanem mesečnem nivoju, ureja s tem predlogom na enem mestu v tem zakonu, hkrati pa se meje prihrankov, ki se ne upoštevajo kot premoženje, zvišujejo in s tem se izboljšuje položaj prosilcev za pravici do denarne socialne pomoči in do varstvenega dodatka. Zakon o socialno varstvenih prejemkih določa, da se kot premoženje pri dodelitvi denarne socialne pomoči ne upošteva premoženje do višine 500 eurov za samsko osebo oziroma 1500 eurov za družino, s predlogom tega zakona pa naj se ne bi upoštevalo premoženje samske osebe do višine treh minimalnih dohodkov, to je trenutno 784,68 eurov oziroma treh minimalnih dohodkov družine – ker je višina minimalnega dohodka družine odvisna od števila in vrste družinskih članov, predlog zakona določa, da so lahko prihranki družine, ki se ne upoštevajo kot premoženje, v višini treh minimalnih dohodkov družine, vendar ne smejo preseči 2500 eurov.

Pri varstvenem dodatku je ta meja postavljena še višje, saj trenutno zakon določa, da se pri ugotavljanju upravičenosti do varstvenega dodatka samske osebe ali družine ne upoštevajo prihranki v višini treh minimalnih dohodkov posameznika ali družine, s predlogom zakona pa je ta meja postavljena na 2500 eurov za samsko osebo oziroma 3500 eurov za družino.

Po veljavnem zakonu imajo pravico do osnovnega zdravstvenega zavarovanja le državljani Republike Slovenije, pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev pa vsi, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči ali izpolnjujejo pogoje za denarno socialno pomoč. To pomeni, da je center za socialno delo lahko priznal pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev pod pogojem, da si je upravičenec sam uredil obvezno zdravstveno zavarovanje. S predlagano dopolnitvijo bi bili upravičeni do osnovnega zdravstvenega zavarovanja vsi, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči. Predlog zakona rešuje tudi vprašanje zavarovanja otrok, ki so z odločbo centra nameščeni v rejniško družino. Trenutno obstajajo različne življenjske situacije, ko ti otroci ne morejo biti obvezno zdravstveno zavarovani kot družinski člani. Če je pravica do plačila prispevka priznana zunajzakonskemu partnerju, ki ni starš otroka, ki je v rejništvu, njegov zunajzakonski partner pa je po njem zavarovan kot družinski član zakonec (077), rejenci ostanejo brez zavarovanja. Rejenec ne more biti zavarovan po zunajzakonskem partnerju, ki ni njegov starš, saj ZZVZZ določa, da ga mora ta oseba preživljati. Ta pogoj preživljanja pa ni izpolnjen, saj rejenca preživlja država. V tem primeru bi moral njegov starš pridobiti pravico do plačila prispevka za obvezno zavarovanje in se zavarovati po 18., 20. ali 21. točki prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, zato da bi lahko po sebi zavaroval svoje otroke, ki so v rejništvu. Trenutno se ta situacija rešuje tako, da se otroci, mlajši od 18 let, zavarujejo prek občine po 18. točki 15. člena ZZVZZ. Otroci, ki so starejši od 18 let in se šolajo, pa se morajo zavarovati kot samoplačniki po 20. točki, hkrati si morajo urediti tudi dopolnilno zdravstveno zavarovanje (14,17 EUR + okvirno 30 EUR). Prav tako je s tem predlogom dolžnost centrov za socialno delo, da prijavlja oziroma odjavlja osebo v obvezno zdravstveno zavarovanje, nadomeščena tako, da bo to opravil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Postopek oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev je poseben postopek, saj so lahko tako upravičenec do storitve, kakor tudi njegovi zavezanci, upravičeni tudi do ostalih pravic po tem zakonu. Predvsem zavezanci v tem postopku imajo drugačen položaj kot pri drugih pravicah, saj so dolžni (so)financirati tujo storitev (in ne svojo storitev oziroma storitev za povezano osebo), kar pa pomeni, da je v tem postopku treba narediti nekaj izjem glede na druge pravice.

Ta pravica je urejena v Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev

(v nadaljnjem besedilu: Uredba), ki pa je bila sprejeta na podlagi Zakona o socialnem varstvu (v nadaljevanjem besedilu: ZSV). Materialni položaj upravičenca oziroma zavezanca po ZSV ni bil odvisen od premoženja, kar je ZUPJS spremenil, zato je treba glede na specifičnost pravice narediti nekatere izjeme. Eno od izhodišč ZUPJS je tudi ta, da se pri ugotavljanju materialnega položaja kot (fiktivni) dohodek upošteva tudi premoženje.

Že v 11. členu Uredbe je določeno, da se pri ugotavljanju oprostitve družine upoštevajo dohodki in prejemki upravičenca oziroma zavezanca skupaj z dohodki in prejemki njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti (v nadaljnjem besedilu: ugotovljeni dohodek družine). Na tem izhodišču se nato določi tudi meja socialne varnosti, ki pa je (med drugim) odvisna od ugotovljenega dohodka družine. Prispevek zavezanca se nato določi kot seštevek dohodka zavezanca in (del dohodka) njegovega partnerja, zmanjšan za mejo socialne varnosti. Eno izmed izhodišč ZUPJS je, da se materialni položaj ugotavlja za celotno družino (upoštevajo se tudi dohodki otrok, v katerih je upoštevano tudi njihovo premoženje), kar pa za oprostitve socialnovarstvenih storitev ni ustrezno, saj je upravičenec oziroma zavezanec v primeru, če imajo otroci, ki se štejejo kot povezane osebe, dohodke, dejansko manj plačilno sposoben kot v primeru, če otroci nimajo dohodka. V prej navedenem primeru, kjer ima upravičenec oziroma zavezanec (skupaj s povezanimi osebami) višje dohodke, to pomeni, da mora dejansko prispevati manj. Skladno z navedenim je bilo treba določiti, da se v postopku oprostitve socialnovarstvenih storitev upoštevajo le dohodki upravičenca oziroma zavezanca in njegovega partnerja, ne pa tudi dohodki otrok. Iz podobnih razlogov se ne upošteva premoženja zavezančevega partnerja.

Kot je že bilo pojasnjeno, do sprejema ZUPJS materialni položaj upravičenca oziroma zavezanca ni bil odvisen od premoženja (med katero se štejejo tudi prihranki). Po ZSVarPre (po katerem se skladno s tem predlogom zakona ugotavlja dohodek) se premoženje upošteva pri zmanjšanju pravice, kar pa pri oprostitvah socialnovarstvenih storitev ni mogoče, saj se prispevek zavezanecv praviloma določi skladno z njihovimi plačilnimi sposobnostmi (18. člen uredbe), kar pomeni, da ne bi bilo mogoče določiti prispevkov. Skladno z navedenim je bilo treba določiti, da se premoženje upošteva skladno z ZUPJS in ne ZSVarPre.

Največ pripomb občin in zavezanecv je bilo na dejstvo, da upravičenca skladno z veljavno zakonodajo ni mogoče prisiliti, da bi svoje prihranke namenil za plačilo storitve, saj se premoženje, kot je pojasnjeno zgoraj, pred uporabo ZUPJS ni upoštevalo pri ugotavljanju dohodka. Prav tako se po sprejemu ZUPJS prihranki kot premoženje upoštevajo neustrezno, saj se upošteva le manjši del (na primer pri 10.000,00 EUR se dohodek poveča za približno 33,00 EUR mesečno). Skladno z navedenim se predlaga, da se prihranki upravičenca ne upoštevajo kot premoženje in da se ti prištejejo plačilni sposobnosti, vendar le nad mejo, določeno za upravičenca do varstvenega dodatka.

Na nepremičninah upravičenca se skladno z ZSV (100. b in 100. c člen) vpiše zaznamba prepovedi odtujitve in obremenitve. Skladno z zgoraj opisanim načinom upoštevanja premoženja bi to pomenilo, da bi se morali vedno izdati dve odločbi o oprostitvah socialnovarstvenih storitev, saj bi se prvi mesec kot dohodek upoštevale tudi nepremičnine, ki pa se zaradi zaznambe že naslednji mesec ne bi upoštevale, kar pa ni logično, saj upravičenec dejansko ni v drugačnem materialnem položaju. Skladno z navedenim je predlagano, da se nepremičnine ne upoštevajo kot premoženje.

Po veljavnih predpisih, ki urejajo področje vrtcev, pripada pravica do znižanega plačila vrtca za obdobje koledarskega leta, kar pomeni, da se pri vsaki spremembi odločbe, do katere pride zaradi na primer rojstva novega otroka, znižanja števila družinskih članov, spremembe dohodka, ipd. o upravičenosti do znižanega plačila vrtca odloči na novo, vendar le do konca tekočega koledarskega leta, kar pomeni bistveno večji obseg dela za centre za socialno delo, kot če bi se tako kot pri na primer pravici do otroškega dodatka odločilo za dobo enega leta. Po drugi strani pa takšen način odločanja tudi pomeni, da morajo centri za socialno delo vedno odločati na podlagi podatkov iz predpreteklega leta, saj v času odločanja podatkov za preteklo leto še ni, kar pa je ena največjih slabosti tega sistem. S predlagano spremembo bi se izognili obema naštetima težavama.

V prehodni določbi je treba urediti situacijo, ko bodo vloge oddane v mesecu pred začetkom uporabe tega zakona in se dokončajo po tem zakonu. Drugi postopki, začeti pred tem datumom, pa se morajo dokončati po starih predpisih, saj v času začetka veljavnosti pravice novi zakon še ne bo veljal.

Do leta, v katerem bo gospodarska rast presegla 2 % bruto domačega proizvoda, se bo uporabljala lestvica za otroški dodatek brez zadnjih dveh razredov – to je brez sedmega in osmega dohodkovnega razreda.

Ker zahteva sprememba sistema prijave v obvezno zdravstveno zavarovanje tehnične dopolnitve in uskladitve, se bo začela določba četrtega odstavka 30. člena, ki določa, da osebe v obvezno zdravstveno zavarovanje prijavi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, uporabljati šele s 1. aprilom 2014.

Ker bodo mladoletni dijaki po novem upravičeni do državne štipendije, bodo morali centri za socialno delo v primeru vložitve vloge za priznanje pravice do državne štipendije po uradni dolžnosti preveriti in na novo odločiti o vseh pravicah, do katerih je upravičenec ali oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, upravičena na podlagi drugih odločb, saj je višina otroškega dodatka in denarne socialne pomoči po do zdaj veljavni zakonodaji za dijake, ki niso bili upravičeni do državne štipendije, višja. Da ne bi prišlo do kopičenja pravic oziroma prejemkov, bodo morali tako po uradni dolžnosti na novo odločiti tudi o otroškem dodatku, denarni socialni pomoči, pa tudi o morebitnih drugih pravicah, do katerih so upravičenec ali osebe upravičene v času odločanja.

Ne glede na to, da bodo imeli upravičenci do denarne socialne pomoči ali do varstvenega dodatka ob začetku uporabe zakona še veljavne odločbe, bodo lahko v roku dveh mesecev na novo vložile vlogo za priznanje teh dveh pravic po novem.

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Glej točko 2.3.

b) Način reševanja:

Kot je predlagano s tem spremembami in dopolnitvami.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z obstoječim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo RS, ter s predlogom Zakona o socialnovarstvenih prejemkih.

č) Usklajenost predloga predpisa:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,
- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba odprtih vprašanj),
- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so podali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

a) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem naslovu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (http://www.mddsz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/) 19. 7.

2013. Pripombe, predloge, mnenja je bilo mogoče posredovati do 18. 8. 2013. Predlog zakona je bil objavljen tudi na portalu E-demokracija (<http://e-uprava.gov.si/e-uprava/edemokracija.euprava>) in posebej predstavljen še Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije in Sindikatu centrov za socialno delo – SINCE07 24. 7. 2013, Zvezi društev upokojencev Slovenije 10. 7. 2013 ter predstavnikom vseh treh združenj občin Slovenije. Predlog zakona sta obravnavala tudi oba strokovna sveta, ki sta posvetovalni telesi ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - Svet za družino in Svet za socialno varstvo.

Gradivo je obravnaval tudi Ekonomsko-socialni svet na svoji seji 19. 7. 2013.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- Predlog zakona nima negativnih finančnih posledic za druga javno finančna sredstva, ima pa pozitiven učinek na Zavod za zdravstveno zavarovanje v višini 9.600.000 eurov, saj se ukinja izplačevanje pogrebnine in posmrtnine iz zdravstvenega zavarovanja, vendar je to urejeno v predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih, zaradi skupnih posledic obeh zakonov pa je navedeno tudi tu. Zaradi te ukinitve pa bo treba zagotoviti dodatna sredstva v višini 4.500.000 eurov iz državnega proračuna, saj se bosta ti dve pravici nadomestili s posebno obliko izredne denarne pomoči, ki pa se bosta izplačevali v bistveno ožjem obsegu.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- vsa sredstva (razen za posebni obliki izredne denarne socialne pomoči) so zagotovljena v predlogu državnega proračuna v okviru naslednjih proračunskih postavk 3562 - Transferi socialno ogroženim, 3556 - Otroški dodatek, 152710 - Regresirana prehrana učencev in 863810 - Regresirana prehrana učencev,
- manjkajoča sredstva na postavki 3562 - Transferi socialno ogroženim (razen za posebni obliki izredne denarne socialne pomoči) bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru predlaganega državnega proračuna iz postavke 3560 - Otroški dodatek,
- sredstva za posebni obliki izredne denarne socialne pomoči bodo zagotovljena s spremembami državnega proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu Evropske unije, saj na ravni Evropske unije ni predpisov, ki bi nalagali državam članicam enotno uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Sistem socialne varnosti je prepuščen urejanju posameznih držav članic Evropske unije na nacionalni ravni. Kot informacija pa so prikazani določeni sistemi uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, in sicer v Veliki Britaniji, na Portugalskem, v Avstriji, na Norveškem in v nekaterih drugih državah.

5.1.1 Države EU

V Veliki Britaniji

Z vidika koncepta »Vse na enem mestu« (One-stop-shop) je treba omeniti urade Centra za delo (JCP), ki so bili vzpostavljeni v letu 2002. Nastali so z združitvijo Službe za zaposlovanje (Employment service), ki je zagotavljala pomoč pri iskanju zaposlitve in kratkotrajno finančno pomoč brezposelnim – aktivnim iskalcem zaposlitve, in Službe za socialne pomoči (Benefits Agency), ki je zagotavljala pomoč

ljude zunaj trga delovne sile, invalidnim osebam, materam samohranilkam itd.. Center za delo predstavlja izvršilno agencijo britanske vlade pri spopadanju z revščino, zmanjševanjem brezposelnosti in s spodbujanjem rasti ter priložnosti. Uradi Centra za delo na lokalni ravni so ključni izvajalci zaposlovanja in socialne varnosti za ljudi v delovni dobi. So podaljšana roka DWP in so popolnoma ločeni od lokalnih oblasti. Uradi Centra za delo predstavljajo središčno vstopno točko za začetno oceno situacije in nasvet brezposelnim ter njihovo nadaljnjo napotitev v širšo mrežo služb, ki se ukvarjajo s pomočjo pri zaposlovanju. Za večino novih strank je začetna ocena situacije narejena prek telefonskega kontaktnega centra, za tiste, ki so upravičeni do prejemanja socialnih pomoči, sledi obvezni intervju z osebnim svetovalcem, naravnani na iskanje dela. V pristojnosti Centra za delo je tudi odločanje o večini socialnih transferjev in njihova distribucija osebam, ki so upravičene do njih. Center za delo je leta 2008 zaposloval približno 66.000 ljudi in obsegal 800 lokalnih uradov, 30 kontaktnih centrov in 75 centrov za razdeljevanje socialnih transferjev. Hkrati Center za delo predstavlja tudi največji internetni zaposlitveni portal v Evropi. Za predstavbo o obsežnosti sistema, ki predstavlja eno vstopno točko, lahko navedemo podatke o dnevni aktivnosti centra: dnevno se opravi prek 45.000 svetovalnih razgovorov s strankami, prejmejo več kot 18.000 potreb po delu delodajalcev, opravijo skoraj 80.000 telefonskih klicev na klicne centre in skoraj 230.000 poizvedb prek interneta na straneh JCP 1. Večina strank se je opredelila, da je zadovoljna ali zelo zadovoljna, saj gre za združitev postopkov uveljavljanja pravic »pod eno streho« (Vir: <http://www.jobcentreplus.gov.uk/JCP/index.html>). Zaposleni oziroma osebje Centra za delo ima prav tako zelo pozitivna stališča do vsebinsko in organizacijsko novega vzpostavljenega okolja. Menijo, da jim pomaga pri učinkovitosti in strokovnosti pri delu oziroma pri nujenju storitev strankam. S konceptom Centra za delo sta zagotovljeni tudi prijaznost do strank (»vse na enem mestu«) in integriteta sistema socialnih pravic (celovit vpogled v stanje, preglednost ipd.).

Na **Portugalskem** je bil leta 1999 predstavljen koncept tako imenovanih državljskih točk (Citizen's Shops), katerega namen je na enem mestu združiti široko množico javnih in zasebnih služb. Z dogovori o partnerstvu in sodelovanju med več ustanovami, javnimi in zasebnimi (davki, socialna varnost, zdravstvo, registri, vozniško dovoljenje, potni list, mestna kartica, delo itd.) predstavlja ta projekt inovacijo in modernizacijo na področju javne administracije. Projekt predstavlja poenostavitev procesa, uporabo novih tehnologij in izboljšanje ravni delovanja služb za državljane. Pomeni decentralizacijo in racionalizacijo javnih služb. Sodelujoče ustanove so vključene v skupen model in uporabljajo skupne postopke, medtem ko ohranjajo svojo avtonomijo. Ključni cilji projekta so: izboljšanje delovanja javnih služb z njihovim medsebojnim povezovanjem na enotni lokaciji; spodbujanje prijaznejšega in lažjega dostopa državljanov do služb, ki dajejo prednost osebnemu stiku z ljudmi; spodbujanje kritičnega ocenjevanja služb; razvijanje sodelovanja in partnerstva med službami; uvedba novih tehnologij in načinov dela; razvijanje programov usposabljanja in poklicnega nadgrajevanja, ki krepi motivacijo za delovanje javnih uslužbencev.

Projekt je zaživel v letu 2007, ko so začeli izvajanje storitev javnih služb na bolj povezan način, organiziran na osnovi življenjskih dogodkov. Ta projekt so poimenovali druga generacija državljskih točk (Citizen Shop of 2nd Generation). Njegova glavna cilja sta izvedba novega uporabniškega modela, ki je organiziran na osnovi življenjskih dogodkov in podprt z informacijsko tehnologijo (trije kanali komunikacije: osebno, telefon, internet); preureditev služb, ki naj bi bile organizirane skladno s povpraševanjem in na osnovi življenjskih dogodkov.

Projekt je elektronsko podprt. Uporabniki lahko do storitev služb dostopajo prek dveh portalov, in sicer državljskega portala (Citizen's Portal: www.portaldocidadao.pt) in poslovnega portala (Business Portal: www.portaldaempresa.pt). Informacije, ki so na voljo v državljskih točkah in prek telefona, so osnovane na vsebini, ki že obstaja na teh portalih. Možnost dostopnosti informacij prek različnih kanalov predstavlja interakcijo z ljudmi in s podjetji, s čimer želijo doseči zmanjšanje administracije, povečati dostopnost informacij in skrajšati čas, potreben za njihovo pridobivanje.

Trenutno deluje 9 državljskih točk. Z njihovo razširitvijo po državi naj bi imeli vsi državljani, ki živijo in delajo na Portugalskem, dostop do enakih storitev javnih služb. Med letoma 1999 in 2009 je državljske točke obiskalo okoli 72 milijonov uporabnikov, vsak dan pa več kot 6.000 obiskovalcev

obišče njihov spletni portal (državlanski portal). V ta vladni projekt se lahko vključi celotna javna administracija (centralna in lokalna). Projekt vodi Agencija za modernizacijo javnih storitev (AMA).

V **Avstriji** so aprila 2008 predstavniki Zveznega ministrstva za socialne zadeve in zaščito potrošnikov predstavili predlog nove ureditve »kritja osnovnih življenjskih potreb« predstavnikom devetih provinc. Po tem predlogu bi imeli ljudje, ki so se znašli v revščini in so si hkrati pripravljene poiskati delo, pravico do zagotovljenega minimalnega mesečnega dohodka, ki bi bil urejen na državni ravni. Cilj uvedbe novega sistema je nadomestiti različne ureditve socialnih zadev v vsaki izmed devetih provinc. Po tem predlogu bi bili do novega prejemka upravičeni tisti, ki prejemajo denarno nadomestilo za brezposelnost, pomoč za primer brezposelnosti, denarno socialno pomoč in pokojnino in ki s temi dohodki ne dosežejo osnovnega dohodka, ki bi jim zagotavljal kritje osnovnih življenjskih potreb. Enotni pravni postopki za vse prosilce v državi bi tako zagotovili enako obravnavo potencialnih upravičencev. Vsi upravičenci bi bili samodejno vključeni v sistem zdravstvenega varstva. Hkrati z načrtovanimi spremembami nameravajo v Avstriji uvesti enotno vstopno točko za tiste, ki bodo za omenjeni prejemek zaprosili. To vstopno točko naj bi predstavljal Javni zaposlitveni servis Avstrije (AMS), ki naj bi bil zadolžen za upravljanje in izplačilo prejemka upravičencem in hkrati na ravni države odgovoren za vse zadeve, ki se nanašajo na socialno varnost. Nova ureditev prek enotne vstopne točke bi tako izboljšala možnosti za posredovanje delovnih mest upravičencem, ki bi bilo lažje zaradi že utečenih stikov upravičencev z AMS. Hkrati pa bi se z enotno ureditvijo sistema lahko zagotovila večja anonimnost prosilcev za pomoč. Javni zaposlitveni servis Avstrije (AMS) je danes vodilna služba (zavod za zaposlovanje), ki deluje na področju trga delovne sile. V okviru zvezne vladne politike polne zaposlenosti predstavlja ključno službo za zagotavljanje zmanjšanja brezposelnosti v Avstriji. Organiziran je na zvezni ravni (centralna služba), regionalni (9 regionalnih organizacij) in na lokalni ravni (99 lokalnih organizacij). Izvedba načrtovane ureditve kritja osnovnih življenjskih potreb je bila zaradi potrebe po izboljšanju (spremembi) zakonodaje v vsaki izmed devetih provinc in potrebe po prilagoditvi regionalnih informacijskih tehnologij predstavljena na september 2010. Vprašanje je tudi, ali bo načrtovana ureditev prinesla harmonizacijo obstoječih različnih sistemov socialne varnosti v državi (po provincah), saj bodo imele province še naprej obilico manevrskega prostora pri dodeljevanju dodatne pomoči.

5.1.2 Druge države

Podobne koncepte ene vstopne točke lahko zasledimo tudi v nekaterih drugih evropskih državah.

Danska, na primer, poskuša izboljšati koordinacijo in učinkovitost na področju socialne varnosti in zaposlovanja z združevanjem lokalnih programov za prejemnike socialnih transferjev z nacionalnimi programi zaposlovanja prejemnikov nadomestil za brezposelnost (AF Arbejdsformidlingen, vir: European Employment Observatory, Autumn 2004). Sistem nudi letno podporo za 1,2 milijona uporabnikov, v sistemu pa je na teh nalogah zaposlenih 2.100 oseb na centralni in 6.200 oseb na lokalni ravni.

Na **Norveškem** so leta 2004 začeli reforme, katerih cilj je večja učinkovitost, manjša stopnja administrativnih ovir in večja integracija (koordinirano delovanje) služb na področju socialnih zadev in zaposlovanja. V letu 2006 so ustanovili Službo za delo in socialne zadeve (NAV – Norwegian Labour and Welfare Administration), ki je združila tri pomembne dejavnosti socialne zaščite, in sicer: zavarovanje in zaposlovanje (nacionalna raven) ter socialno varstvo (lokalna raven). Vpeljali so sistem ene vstopne točke; poudarek je na aktivaciji ljudi, ki so odvisni od socialnih transferjev. NAV ima svoje urade na lokalni ravni. Storitve, ki jih uradi NAV zagotavljajo, se med posameznimi lokalnimi oblastmi razlikujejo. Minimalne zahteve pa so: pokritje celotnega področja javnih služb, svetovanje in spremljanje, družinske in pokojninske službe, poklicna rehabilitacija, bolniška nadomestila itd. ter finančna socialna pomoč iz pristojnosti lokalnih oblasti. Številne lokalne oblasti so uradom NAV dodelile več pristojnosti.

Tudi **Švica** uporablja koncept ene vstopne točke na kantonski in federalni ravni. Projekt, ki ta koncept uvaja, tj. Projekt IIZ-MAMAC, je v letu 2006 vstopil v pilotsko fazo.

Latvija ima delni koncept ene vstopne točke na področju odločanja o socialnih pravicah, predvsem na ravni sprejemanja vlog, ki se potem posredujejo na različne organe odločanja.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- Predlog zakona ima pozitivne administrativne posledice, saj dveh pravic iz javnih sredstev, to je pravico do subvencije malice za učence in dijake ter subvencijo kosila za učence ne bo več treba uveljavljati z vlogo na centru za socialno delo, pač pa se bo uveljavljala kar pri prijavi na malico ali kosilo v vzgojno-izobraževalnem zavodu.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- Ni novih obveznosti do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

- ni posledic na okolje.

–

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

- Ni posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

- posledice na zaposlenost in trg dela,
- posledice na standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela,
- posledice na socialno vključenost in zaščito določenih skupin,
- posledice na pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter na družinska razmerja,
- posledice na enakost spolov,
- posledice na enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija),
- posledice na sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- posledice na upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko,
- posledice na javno zdravje,
- posledice na zdravstveno varstvo.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

- Ni posledic.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

- Prilagoditev nekaterih podzakonskih aktov predlaganim spremembam in dopolnitvam zakona.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 110/11 - ZDIU12, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 14/13 in 56/13 - Zštip - 1) se v 3. členu:

- v 1. točki beseda »najemnik« nadomesti z besedo »lastnik«,
- v 6. točki črta besedilo: »in upravičenec do Zoisove štipendije, če prejema tudi dodatek glede na dohodek v družini«, – za 7. točko dodata novi 8. in 9. točka, ki se glasita:
»8. sprememba vrste periodičnih dohodkov – izguba ali začetek prejemanja plače skupaj z regresom, nadomestila plače, pokojnine, nadomestila in drugih dohodkov iz naslova obveznega socialnega zavarovanja, starševskega dodatka, preživnine, delnega plačila za izgubljeni dohodek, nadomestila za invalidnost in sprememba dohodka zaradi dela za najmanj polovični oziroma polni delovni čas;
9. meja socialne varnosti – znesek, ki mora po predpisu, ki določa merila za oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, ostati osebam, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja po tem zakonu za preživljanje po plačilu prispevka za opravljeno storitev.«.

2. člen

Za tretjim odstavkom 10. člena se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ne glede na sporazum o preživljanju, ki ga ima oseba iz 2. točke prvega odstavka tega člena sklenjenega z obema staršema ali z enim od staršev, če je drugi umrl ali je neznan, se pri ugotavljanju materialnega položaja, osebe upoštevajo v skladu z drugim odstavkom tega člena.«.

Na koncu desetega odstavka se pika nadomesti z vejico in doda besedilo »in kadar gre za osebo, ki je v institucionalnem varstvu in je delno ali v celoti oproščena plačila storitev, razen kadar uveljavlja oprostitev plačila te storitve.«.

Dosedanji četrti, peti, šesti, sedmi, osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek postanejo novi peti, šesti, sedmi, osmi, deveti, deseti, enajsti in dvanajsti odstavek.

3. člen

V 11. členu se:

- na koncu 3. točke doda besedilo »ali zakonec osebe, ki je pogrešana«, – 6. točka spremeni tako, da

se glasi:

»6. otroci ali polnoletne osebe, ki so nameščene v rejniško družino na podlagi odločbe o namestitvi otroka v rejniško družino;«– za 6. točko dodata novi 7. in 8. točka, ki se glasita:

»7. otroci, ki imajo podaljšano roditeljsko pravico;

8. mladoletna oseba, ki je brez staršev, ker so ti umrli, ali ker v življenjski skupnosti zaradi nasilja v družini, zaradi katerega so sproženi ali že tečejo postopki v skladu s predpisi, ki urejajo preprečevanje nasilja v družini, ni več dejansko povezana z njimi.«.

4. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen

(1) V dohodek, ki se upošteva, se štejejo dohodki in prejemki vseh oseb, in sicer:

1. obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine;

2. pokojninske rente in odkupne vrednosti, izplačane skladno z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb, ter dodatne starostne pokojnine na podlagi zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;

3. dohodki, razen povračil stroškov, prejeti na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka;

4. preživnina, nadomestilo preživnine in drugi prejemki, prejeti na podlagi izvršilnega pravnega naslova z namenom kritja življenjskih stroškov, pri otrocih in pastorkih iz 3. točke osmega odstavka 10. člena tega zakona pa do višine minimalnega dohodka, ki bi jim pripadala po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, če ne bi imela drugih dohodkov;

5. nagrada skrbniku skladno z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;

6. plačilo dela rejniku, ki se izplačuje iz proračuna skladno z zakonom, ki ureja rejniško dejavnost;

7. starševski dodatek;

8. otroški dodatek brez dodatka za enostarševsko družino, zmanjšan za 20 % višine otroškega dodatka za prvega otroka iz prvega dohodkovnega razreda;

9. denarna socialna pomoč, razen izredna denarna socialna pomoč;

10. varstveni dodatek;

11. državna štipendija, zmanjšana za znesek, ki je enak dodatku za bivanje, dodatku za uspeh ter dodatku za štipendiste s posebnimi potrebami;

12. dodatek za aktivnost po predpisih, ki urejajo zaposlovanje;

13. dodatek k pokojnini po zakonu, ki ureja zagotavljanje socialne varnosti slovenskim državljanom, ki so upravičeni do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ;

14. rente iz življenjskega zavarovanja po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;

15. veteranski dodatek po zakonu, ki ureja področje vojnih veteranov;

16. invalidski dodatek in družinski dodatek po zakonu, ki ureja področje vojnih invalidov, ter nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb;

17. sredstva za nego in pomoč ter druge oblike denarnih nadomestil, ki jih dobiva oseba, za katero skrbi oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, v polovični višini prejetih sredstev;

18. prejemki za delo pripornikov in obsojencev;

19. pomoči v obliki denarnih sredstev, ki jih socialno ali drugače ogrožene osebe prejmejo od organizacij, ki imajo skladno z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, status humanitarne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega ali zdravstvenega varstva, in od organizacij, ki imajo skladno z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, status invalidske organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva, namenjene za preživetje, zmanjšane za višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posamezni osebi, če ne bi imela drugih dohodkov, kot ga določa zakon, ki ureja socialnovarstvene prejemke, razen pomoči v obliki denarnih sredstev, za katere dajalec sredstev opredeli namen porabe;

20. pomoči v obliki denarnih sredstev, ki jih pomoči potrebne osebe prejmejo od dobrodelnih ustanov, katerih ustanovitve in poslovanje sta skladna z zakonom, ki ureja ustanove, namenjene za preživetje, zmanjšane za višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posamezni osebi, če ne bi imela drugih dohodkov, kot ga določa zakon, ki ureja socialnovarstvene prejemke, razen pomoči v obliki denarnih sredstev, za katere dajalec sredstev opredeli namen porabe;

21. plačila za vodenje knjigovodstva na kmetijah po uradni metodologiji Evropske unije za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev, ki so namenjena vodenju knjigovodstva v povezavi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena z zakonom, ki ureja dohodnino;

22. dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, razen nadomestila plače oziroma izgubljeni zaslužek ter razen dohodkov za čas opravljanja vojaške službe (v miru ter v izrednem in vojnem stanju);

23. dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti, razen nadomestila plače.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev ter prispevka k plačilu družinskega pomočnika upoštevajo tudi naslednji dohodki:

1. dediščine;

2. volila;

3. dobitki od iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo;

4. izplačila, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zavarovanja za primer bolezni, poškodbe ali invalidnosti, katerega zakon, ki ureja zavarovalništvo, ne določa kot obvezno zavarovanje;

5. drugi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ne glede nato, ali so oproščeni plačila dohodnine, razen:

- subvencije, ki se v skladu s posebnimi predpisi izplačujejo iz proračuna za določene namene, razen subvencij, ki jih posameznik prejme v zvezi z doseganjem dohodkov iz dohodka iz zaposlitve, dejavnosti, osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjskih pravic in kapitala;

- subvencija, ki pripada mladi družini kot spodbuda za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja po zakonu, ki ureja nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo in subvencije mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja;

- enkratne denarne pomoči po zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, zakonu, ki ureja obrambo in zakonu, ki ureja notranje zadeve;

- enkratna solidarnostna pomoč, ki jo izplača sindikat svojim članom z namenom nudenja materialne pomoči v primerih socialne ogroženosti ter v primerih reševanja izjemnih razmer (kot so smrt, naravne in druge nesreče), če je izplačana pod pogoji, ki so določeni z aktom, ki ga sprejme reprezentativni sindikat na ravni države;

- povračila škode za sredstva, ki jih je zavezanec dal na razpolago za obrambne potrebe in za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v skladu z zakonom, ki ureja obrambo, zakonom, ki ureja materialno dolžnost in zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi nesrečami;

- dohodki, povezani s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo, ki jih kot izjeme določi minister, pristojen za socialne zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo, in ki ne predstavljajo dohodka oziroma nadomestila za izpad dohodka, ampak so namenjeni povračilu stroškov, povezanih z opravljanjem dejavnosti;

- štipendije in drugi prejemki, izplačani osebi, ki je vpisana kot učenka ali učenec (v nadaljnjem besedilu: učenec), dijakinja ali dijak (v nadaljnjem besedilu: dijak) ali študentka ali študent (v nadaljnjem besedilu: študent), v zvezi z izobraževanjem ali usposabljanjem na podlagi posebnih predpisov, in sicer iz proračuna ali sklada, ki je financiran iz proračuna in od navedenih prejemkov, ki jih financira tuja država ali mednarodna organizacija oziroma izobraževalna, kulturna ali znanstveno-raziskovalna ustanova, razen prejemkov, ki so prejeti kot nadomestilo za izgubljeni dohodek ali v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev;

- prejemki, izplačani za kritje šolnine in stroškov prevoza ter prebivanja osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, ki jih izplača pristojni organ za zaposlovanje, ustanova, ustanovljena z namenom štipendiranja, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom;

- prejemki, ki so namenjeni plačilu izobraževanja ali usposabljanja;

- prejemki, namenjeni pokritju stroškov prehrane med delom in prevoza na delo ter stroški v skladu z 2., 3., 4. in 5. točko 107. člena in četrtim odstavkom 108. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12).

(3) Podrobnejšo opredelitev podatkov o dohodkih iz 1. točke prvega odstavka tega člena, ki jih zagotavlja Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DURS), določi minister, pristojen za socialno varstvo, ob predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance.

(4) Neprejemanje prejemkov iz 4. točke prvega odstavka tega člena se ugotavlja zlasti s predlogom za izvršbo, potrdilom sodišča o njegovi vložitvi, sklepom o izvršbi, z dokazilom o neuspeli izvršbi ali s potrdilom pristojnega ministrstva, da je začel teči postopek za izterjavo iz tujine.

(5) Če v primeru iz 17. točke prvega odstavka tega člena oseba dokaže, da nego in pomoč nudi v nižji vrednosti, se kot dohodek upošteva višina sredstev v polovični višini teh sredstev.

(6) Dohodki in prejemki iz prvega odstavka tega člena se upoštevajo po zmanjšanju za normirane stroške oziroma dejanske stroške, priznane po zakonu, ki ureja dohodnino, ter za davke in obvezne prispevke za socialno varnost, odtegnjene od teh dohodkov in prejemkov.

(7) Pri ugotavljanju materialnega položaja se ne upošteva oseba, ki je neutemeljeno opustila uveljavljanje pravice do dohodkov iz prvega odstavka tega člena, razen pravic po tem zakonu, ki bi vplivali na socialno-ekonomski položaj te osebe ali drugih oseb, ki se poleg nje upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja, kljub temu pa se pri uveljavljanju pravic po tem zakonu upoštevajo njeni dohodki in premoženje.».

5. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

»15. člen

(1) Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev, prispevka k plačilu družinskega pomočnika, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in do pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje se dohodek upošteva na način in glede na obdobje, določeno skladno z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

(2) Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka, znižanega plačila vrtca in državne štipendije se upošteva dohodek v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge, razen dohodkov iz 4., 8., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka 12. člena tega zakona, ki se vedno upoštevajo kot tekoči dohodki.

(3) Pri ugotavljanju dohodka se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti, podatki, ki jih davčnemu organu posredujejo osebe, zavezane za dajanje podatkov, in podatki, potrebni za izračun akontacije dohodnine. Pri ugotavljanju upravičenosti do pravice iz javnih sredstev se primarno uporabijo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto.

(4) Pri ugotavljanju dohodka se upoštevajo tudi podatki iz uradnih evidenc centrov za socialno delo in drugih upravljavcev zbirk podatkov, ki vodijo uradne evidence o izplačanih dohodkih oziroma pravicah iz javnih sredstev, in druga dokazila skladno z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(5) Kadar v času odločanja o pravicah iz drugega odstavka tega člena podatki za preteklo leto še niso na voljo, se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti za predpreteklo leto, preračunani na raven preteklega koledarskega leta, tako da se povečajo za rast neto povprečne plače na zaposlenega v obdobju januar - december preteklega leta v primerjavi z istim obdobjem predpreteklega leta.

(6) Če oseba v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ni imela dohodkov, ima pa jih v tekočem koledarskem letu, se pri določitvi mesečnega dohodka upoštevajo njeni tekoči dohodki. Tekoči dohodki se upoštevajo tako, da se pomnožijo s količnikom, ki se izračuna iz razmerja med neto povprečno plačo na zaposlenega v obdobju januar – december preteklega leta in zadnjo neto povprečno plačo na zaposlenega v mesecu izplačila tekočega dohodka. Tekoči dohodki se ugotavljajo na podlagi podatkov iz obračunov davčnega odtegljaja ali drugih dokazil izplačevalcev dohodka. Če podatki iz obračunov davčnega odtegljaja ali drugih dokazil izplačevalcev dohodka niso na voljo, se upoštevajo podatki iz dokazil, ki jih predloži oseba.

(7) Kadar je iz ugotovljenega dejanskega stanja razvidno, da je prišlo do spremembe vrste periodičnega dohodka, ker oseba določenega periodičnega dohodka ne prejema več ali prejema drugo vrsto periodičnega dohodka, se periodični dohodek, ki ga ne prejema več, ne upošteva, upošteva pa se morebitni novi periodični dohodek na način kot velja za upoštevanje tekočih dohodkov.

(8) Ne glede na drugi odstavek tega člena se pri upravičencih do denarne socialne pomoči upoštevajo le njihovi tekoči dohodki, ne glede na to, ali so v preteklem letu imeli periodične dohodke iz 8. točke 3. člena tega zakona.

(9) Tekoči dohodki so periodični dohodki iz 8. točke 3. člena tega zakona, ki jih oseba v preteklem letu ni imela, ima pa jih izplačane v mesecu pred mesecem vložitve vloge, razen če je iz ugotovljenega dejanskega stanja razvidno, da jih je začela prejemati v mesecu vložitve vloge, preračunani na letno raven, in dohodki iz 4., 8., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka 12. člena tega zakona, ki se upoštevajo v višini, kakršna velja ali bo veljala z začetkom priznanja pravice.

(10) Podrobnejši način upoštevavanja dohodkov po tem zakonu določi minister, pristojen za socialno varstvo.«.

6. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

» 18. člen

(1) V premoženje se ne štejejo:

1. stanovanje, v katerem oseba dejansko prebiva in ima prijavljeno stalno prebivališče, do vrednosti primerne stanovanja;
2. osebni avtomobili oziroma enosledna vozila do vrednosti 28-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke, za vsak avtomobil oziroma enosledno vozilo, in osebno vozilo, prilagojeno prevozu težko gibalno oviranih oseb;
3. premoženje, za katerega ima oseba kot najemjemalec sklenjen finančni najem ali poslovni najem (leasing);
4. predmeti, ki so po predpisih, ki urejajo izvršbo, izvzeti iz izvršbe, razen gotovine;
5. poslovni prostori in poslovne stavbe, drugi objekti in premično premoženje, ki ga vlagatelj ali druga oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, uporablja za oziroma pri pridobivanju dohodka iz dejavnosti, dokler ta dohodek iz dejavnosti mesečno dosega vsaj višino 75 % bruto minimalne plače;
6. kmetijsko, vodno in gozdno zemljišče, ki daje dohodek, ki se po tem zakonu upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja;
7. sredstva iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja, vpisana na osebni račun zavarovanca pri skladu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja oziroma pri pokojninskem skladu ali zavarovalnici, ki izvaja prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.
8. bančna sredstva, ki jih je oseba prejela izključno za nakup ali gradnjo stanovanja;
9. kmetijsko in gozdno zemljišče, ki ga oseba zaradi bolezni, invalidnosti ali drugih osebnih okoliščin, na katere ni mogla vplivati oziroma jih ni mogoče preprečiti, zaradi česar takšno zemljišče ni obdelano, in če oseba dokaže, da s prodajo ali z oddajo v najem ali zakup ni mogla pridobiti dohodka, pri čemer nezmožnost obdelovanja zemljišča ugotavlja invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, razen v primeru starosti nad 63 let za ženske in nad 65 let za moške, ki se šteje za utemeljen razlog uveljavljanja nezmožnosti obdelovanja zemljišča.

(2) Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči se kot premoženje ne upoštevajo denarna sredstva samske osebe, če nima prihrankov, višjih od treh minimalnih dohodkov, ki pripadajo samski osebi oziroma treh minimalnih dohodkov, ki pripadajo družini, vendar največ do 2500 eurov.

(3) Pri osebah, ki so trajno nezaposljive, trajno nezmožne za delo ali so starejše od 63 let za ženske in 65 let za moške in niso zaposlene, oziroma pri družinah s takšno osebo se kot premoženje ne upoštevajo denarna sredstva samske osebe, če nima prihrankov, višjih od 2500 eurov, oziroma družina do 3500 eurov.

(4) Pri uveljavljanju pravice do oprostitve plačila socialnovarstvene storitve in prispevka k plačilu družinskega pomočnika se kot premoženje upravičenca do socialnovarstvene storitve ali invalidne osebe ne upoštevajo nepremičnine in denarna sredstva na transakcijskem ali drugem računu ter denarna sredstva osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona.

(5) Če imajo vlagatelj in osebe, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja, v lasti več stanovanj, se kot premoženje pod pogoji iz prve točke prvega odstavka tega člena ne upošteva le tisto stanovanje, kjer ima stalno prebivališče večina oseb. V primeru, da je na več stanovanjih prijavljeno enako število oseb pa tisto, kjer ima vlagatelj stalno prebivališče.».

7. člen

Drugi odstavek 22. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Otroški dodatek glede na uvrstitev v dohodkovni razred znaša mesečno:

dohodkovni razred	povprečni mesečni dohodek na osebo (v %)	znesek otroškega dodatka za otroka do konca osnovne šole ali do 18 leta (v € eurih)			znesek otroškega dodatka z otroka v srednji šoli vendar najdlje do 18 leta (v eurih)		
		1. otrok	2. otrok	3. in naslednji otrok	1. otrok	2. otrok	3. in naslednji otrok
1	do 18 %	114,31	125,73	137,18	114,31	125,73	137,18
2	nad 18 % do 30 %	97,73	108,04	118,28	97,73	108,04	118,28
3	nad 30 % do 36 %	74,48	83,25	91,98	74,48	83,25	91,98
4	nad 36 % do 42 %	58,75	67,03	75,47	58,75	67,03	75,47
5	nad 42 % do 53 %	48,04	56,06	64,03	48,04	56,06	64,03
6	nad 53 % do 64 %	30,44	38,10	45,71	30,44	38,10	45,71
7	nad 64 % do 82 %	22,83	30,44	38,10	28,83	36,44	49,65
8	nad 82 % do 99 %	19,88	27,50	35,11	22,88	30,50	39,89

».

8. člen

23. člen se spremeni tako, da se glasi:

»23. člen

(1) Do državne štipendije so upravičeni državljani Republike Slovenije, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu, ki ureja štipendiranje, in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem letu pred vložitvijo vloge ne presega 64 % neto povprečne plače na osebo v istem obdobju.

(2) Državna štipendija brez dodatkov glede na uvrstitev v dohodkovni razred znaša:

Dohodkovni razred	Povprečni mesečni dohodek na osebo v % od neto povprečne plače	Osnovna višina eurih za upravičenca do 18 leti starosti	Osnovna višina v eurih za upravičenca nad 18 let starosti
1	do 30%	95	190
2	nad 30% do 36%	80	160
3	nad 36% do 42%	65	130
4	nad 42% do 53%	50	100
5	nad 53% do 64%	35	70

«.«.

9. člen

25. člen se spremeni tako, da se glasi:

»25. člen

(1) Subvencija malice pripada tistim učencem, ki se redno izobražujejo, so prijavljeni na malico in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku, ne presega 53 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji. Subvencija pripada v višini cene malice.

(2) Subvencija malice pripada tistim dijakom, ki se redno izobražujejo, so prijavljeni na malico in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku ali državni štipendiji, znaša:

– do 42 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji, pripada subvencija malice v višini cene malice;

– nad 42 do 53 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji, pripada subvencija malice v višini 70 % cene malice;

– nad 53 do 64 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji, pripada subvencija malice v višini 40 % cene malice.

(3) Izvajalec na osnovi podatkov o povprečnem mesečnem dohodku na osebo, ugotovljenem v odločbi o otroškem dodatku ali državni štipendiji, upošteva višino subvencije iz prvega in drugega odstavka tega člena pri plačilu malice.

(4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena imajo učenci in dijaki, ki so nameščeni v rejniško družino na podlagi odločbe o namestitvi otroka v rejniško družino, učenci in dijaki, ki so prosilci za azil ter učenci in dijaki, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami oziroma v domove za učence in obiskujejo šolo izven zavoda, pravico do brezplačne malice.«.

10. člen

26. člen se spremeni tako, da se glasi:

»26. člen

(1) Subvencija kosila pripada učencem, ki so prijavljeni na kosilo in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku, ne presega 18 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji.

(2) Izvajalec na osnovi podatkov o povprečnem mesečnem dohodku na osebo, ugotovljenem v odločbi o otroškem dodatku, upošteva višino subvencije iz prejšnjega odstavka pri plačilu kosila.

(3) Učencem pripada subvencija za kosilo v višini cene kosila.«.

11. člen

V prvem odstavku 28. člena se za besedilom »ki ne presega višine njihovega minimalnega dohodka« doda besedilo »brez dodatka za delovno aktivnost«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Za osebe, navedene v najemni pogodbi, ki niso osebe iz prvega odstavka 10. člena tega zakona, se pri izračunu minimalnega dohodka upošteva višina minimalnega dohodka, ki pripada vsaki naslednji odrasli osebi po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

Na koncu dosedanjega tretjega odstavka, ki postane četrti odstavek, se za piko doda nov stavek, ki se glasi »Najemnik tržnega stanovanja je upravičen do subvencije najemnine, če ima na naslovu tržnega stanovanja prijavljeno stalno ali začasno prebivališče.«.

12. člen

Četrti odstavek 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Center za socialno delo obvesti o številki, datumu in obdobju veljavnosti izdane odločbe za posameznega upravičenca iz prvega odstavka tega člena Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki v evidenci zavarovanih oseb vodi podatek o upravičenosti do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. Zavarovalnica, pri kateri ima upravičenec iz prvega odstavka tega člena sklenjeno prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ima pravico do vpogleda v podatke o priznanju pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.«.

13. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»30. člen

- (1) Državljeni Republike Slovenije, tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje, in osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, so upravičeni do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, če so upravičeni do denarne socialne pomoči ali izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči, pri čemer se krivdni razlogi ne upoštevajo, in imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma začasno prebivališče, če gre za osebe, ki jim je priznana subsidiarna zaščita ter niso zavarovanci iz drugega naslova, določenega z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje.
- (2) Do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje so ne glede na izpolnjevanje pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči, upravičene tudi osebe, nameščene v rejniško družino ali v zavod na podlagi zakona, ki ureja družinska razmerja, če niso obvezno zdravstveno zavarovane iz drugega naslova, določenega z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje. Te osebe so upravičene do zdravstvenih storitev pod enakimi pogoji kot otroci, zavarovani kot družinski člani.
- (3) Kadar oseba uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, center za socialno delo odloči o pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje po uradni dolžnosti, razen če oseba na vlogi izrecno izjavi, da te pravice ne uveljavlja.
- (4) Osebe iz prvega in drugega odstavka tega člena v obvezno zdravstveno zavarovanje prijavi in iz njega odjavi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije po 21. točki prvega odstavka 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list Republike Slovenije, št. 72/06 - uradno prečiščeno besedilo, 114/06 ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10-ZUPJS, 87/11, 40/12-ZUJF in 21/13-ZUTD-A) na podlagi odločbe o priznanju pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje pa plača občina stalnega prebivališča osebe iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena.
- (5) Osebe iz prvega in drugega odstavka tega člena so upravičene do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje najdlje za obdobje, za katero se jim lahko dodeli denarna socialna pomoč, oziroma za obdobje namestitve v rejniško družino ali zavod kot izhaja iz odločbe o namestitvi, vendar najdlje za obdobje treh let z možnostjo podaljšanja, če obstajajo razlogi za namestitve.
- (6) Ministrstvo obvesti o številki, datumu in obdobju veljavnosti odločbe o priznanju pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za posamezno osebo iz prvega in drugega odstavka tega člena Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki te podatke vodi v evidenci zavarovanih oseb. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije obvesti ministrstvo o obdobju obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki je bilo osebi iz prvega in drugega odstavka tega člena vzpostavljeno na podlagi te pravice.
- (7) Ministrstvo obvesti občino iz četrtega odstavka tega člena o številki in datumu odločbe o priznanju pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za posamezno osebo iz prvega in drugega odstavka tega člena, za katero je zavezana plačati ta prispevek, in o obdobju obveznega zdravstvenega zavarovanja iz prejšnjega odstavka.«.

14. člen

Za 30. členom se doda nov naslov in nov 30.a člen, ki se glasi:

»9.a Oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev in prispevek k plačilu družinskega pomočnika

30.a člen

- (1) V postopku oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika se premoženje upošteva skladno z 19. členom tega zakona, pri čemer se tako ugotovljena vrednost deli z 12 in prišteje dohodku osebe, ki je lastnik tega premoženja in ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja po tem členu.
- (2) Ne glede na določbe tega zakona se pri ugotavljanju materialnega položaja zavezanca ne upošteva premoženje osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona ter dohodki in premoženje oseb iz 2. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona.
- (3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja socialnovarstvene prejemke, se v postopku iz prvega odstavka tega člena kot dohodek ne upoštevajo priložnostni in občasni dohodki oseb.
- (4) Ne glede na določbe tega zakona se denarna sredstva upravičenca do socialnovarstvene storitve in osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona na transakcijskem ali drugem bančnem računu nad mejo, določeno v tretjem odstavku 18. člena tega zakona, prištejejo plačilni sposobnosti upravičenca.
- (5) Meja socialne varnosti osebe v institucionalnem varstvu se določi v višini 0,1 ugotovljenega dohodka upravičenca, vendar ne manj kot 0,3 osnovnega zneska minimalnega dohodka.
- (6) V primeru, da upravičenec do socialnovarstvene storitve ali družinskega pomočnika neodplačno odsvoji svoje premoženje v enem letu pred uveljavljanjem ali med uveljavljanjem socialnovarstvene storitve, ni upravičen do oprostitve plačila. Upravičenec lahko ponovno uveljavlja pravico do oprostitve plačila po preteku obdobja, ko bi lahko z vrednostjo odsvojenega premoženja plačal oskrbo IV pri izvajalcu storitve, za katero je uveljavljal oprostitev oziroma višino delnega plačila za izgubljen dohodek.
- (7) Za neodplačno odsvojitev se šteje tudi prodaja, če je kupnina nesorazmerna z vrednostjo premoženja.
- (8) Če je preživninska obveznost zavezanca po predpisih, ki urejajo zakonsko zvezo in družinska razmerja, dogovorjena s pravnim aktom, nižja od plačilne sposobnosti, ugotovljene na podlagi predpisa, ki ureja oprostitve socialnovarstvenih storitev, se upošteva plačilna sposobnost zavezanca in ne njegova obveznost iz pravnega akta.
- (9) Center za socialno delo enkrat letno po uradni dolžnosti na dan 1. april preveri višino pravice iz prvega odstavka tega člena in na novo odloči.
- (10) Center za socialno delo izvajalca socialnovarstvene storitve seznani s podatki o osebnih imenih in naslovih zavezancev za plačilo ter o višini njihove obveznosti.«.

15. člen

Tretji odstavek 31. člena se črta.

16. člen

Za drugim odstavkom 32. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Subvencija malice za učence in dijake ter subvencija kosila za učence pripadata upravičencu z dnem priznanja pravice do otroškega dodatka.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

17. člen

V 33. členu se edini odstavek oštevilči kot prvi in za njim doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek pripada pravica do znižanega plačila vrtca za obdobje enega leta.«.

18. člen

Četrti odstavek 38. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Lastnika neprofitnega stanovanja se seznani s številko, datumom in obdobjem veljavnosti izdane odločbe ter višino subvencije.«.

19. člen

V 41. členu se za besedilom »centra za socialno delo« postavi pika, ostalo besedilo se črta.

20. člen

42. člen se spremeni tako, da se glasi:

»42. člen

(1) Pogoji za pridobitev pravic po tem zakonu morajo biti izpolnjeni ves čas prejemanja pravic iz javnih sredstev.

(2) Upravičenec do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika mora centru za socialno delo sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe, ki vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja, v osmih dneh od dne, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel.

(3) Upravičenec do otroškega dodatka, državne štipendije in znižanega plačila vrtca mora centru za socialno delo sporočiti naslednje spremembe, ki pri teh pravicah lahko vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja: spremembo števila oseb ali upravičencev, spremembo ali vključitev v vzgojno-izobraževalni oziroma visokošolski zavod, spremembo statusa učenca, dijaka ali študenta, spremembo stalnega prebivališča in spremembo vrste periodičnega dohodka, pri državni štipendiji pa tudi druge okoliščine, ki po zakonu, ki ureja štipendiranje, vplivajo na to pravico, v osmih dneh od dneva, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel.

(4) Center za socialno delo v primerih iz drugega in tretjega odstavka tega člena na novo odloči o posamezni pravici.«.

21. člen

42.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»42.b člen

(1) O dejstvih in okoliščinah, ki vplivajo na spremembo odločbe in za katere je center za socialno delo izvedel po uradni dolžnosti ali v roku iz drugega in tretjega odstavka 42. člena tega zakona, na novo odloči s prvim dnem naslednjega meseca po nastopu spremembe, razen v postopku oprostitev plačila

socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika, ko center za socialno delo odloči z dnem nastanka spremembe, ki je nastala zaradi spremenjenih okoliščin na strani upravičenca do storitve.

(2) O dejstvih in okoliščinah, ki vplivajo na spremembo odločbe in ki jih je upravičenec sporočil po roku iz drugega in tretjega odstavka 42. člena tega zakona, center za socialno delo odloči s prvim dnem naslednjega meseca po prejemu obvestila o spremembi, razen če gre za takšno spremembo, zaradi katere bi bilo treba določiti krajše obdobje prejetanja, nižjo višino sredstev ali drugačno odločbo o pravici. V tem primeru center za socialno delo odloči s prvim dnem naslednjega meseca po nastopu spremembe. V tem postopku izda odločbo, s katero razveljavi odločbo, s katero je bila osebi priznana pravica iz javnih sredstev, in ugotovi prenehanje upravičenosti do posamezne pravice iz javnih sredstev ali določi drugo višino ali določi drugo obdobje prejetanja pravice iz javnih sredstev.

(3) Kadar pristojni organ za zaposlovanje iz razlogov, ki jih določa zakon, ki ureja socialnovarstvene prejemke, upravičenca preneha voditi v evidenci brezposelnih oseb ali v evidenci iskalcev zaposlitve, se za spremembo okoliščin šteje dan, s katerim se brezposelna oseba preneha voditi v evidenci brezposelnih oseb ali v evidenci iskalcev zaposlitve.

(4) Pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev preneha z dnem dokončnosti odločbe, s katero je prenehala ta pravica.

(5) Pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje preneha dan pred dnevom vstopa v obvezno zdravstveno zavarovanje iz drugega naslova, določenega z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje, v primeru odprave ali razveljavitve odločbe o priznanju pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje pa z dnem dokončnosti te odločbe, če oseba ni obvezno zdravstveno zavarovana iz drugega naslova.«.

22. člen

Na koncu drugega odstavka 44. člena se za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»Vračilo neupravičeno prejete pravice v obliki posrednega prejemka zahteva izplačevalec pravice.«.

V četrtem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Neupravičeno prejeta javna sredstva je oseba dolžna vrniti v 60 dneh od izvršljivosti odločbe.«.

V petem odstavku se za besedilom »center za socialno delo« doda besedilo »po preteku roka za vračilo iz prejšnjega odstavka«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Ne glede na četrty in peti odstavek tega člena lahko izplačevalec pravice, v primeru otroškega dodatka, denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka in državne štipendije pa center za socialno delo in oseba skleneta dogovor o načinu in času vračila neupravičeno prejetih javnih sredstev, pri čemer se upoštevata višina lastnega dohodka osebe po predpisih, ki urejajo socialnovarstvene prejemke ter njen socialni in gmotni položaj. Odlog ali obročno plačilo se lahko dogovori največ za tri leta. Oseba je dolžna izplačevalcu pravice skladno z dogovorom o vračilu javnih sredstev redno predložiti dokazila o izvrševanju obveznosti. Za čas odloženega plačila in ob obročnem plačilu se obračunajo obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta, in sicer v višini, ki je veljala na dan zapadlosti v plačilo. Če oseba zamudi plačilo obroka, je dolžna plačati zakonite zamudne obresti.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Izplačevalec pravice lahko na predlog osebe po predhodnem mnenju centra za socialno delo odloči, da se njen dolg deloma ali v celoti odpiše, vendar največ do višine vrednosti predmetov in prejemkov, ki so po predpisih, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, izvzeti iz izvršbe. Vlogo za odpis ali

delni odpis oseba vloži pri izplačevalcu pravice. Izplačevalec pravice lahko center za socialno delo zaprosi za mnenje o odpisu. Dolg se odpiše po kriterijih za odpis davčnega dolga davčnim zavezancem – fizičnim osebam.«.

23. člen

V petem odstavku 50. člena se besedilo »centralne evidence upravičencev do subvencionirane šolske prehrane« nadomesti z besedilom »centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja«.

24. člen

V drugem odstavku 51. člena se za 4. točko doda nova 5. točka, ki se glasi:

»5. Ministrstva za infrastrukturo in prostor – podatke o upravičenosti dijakov in študentov do subvencije prevoza, obdobje koriščenja subvencije prevoza, mesec in leto veljavnosti mesečne vozovnice;«.

V 2. točki drugega odstavka 51. člena se na koncu stavka doda besedilo »podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti«.

Dosedanja 5. do 26. točka postanejo 6. do 27. točka.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

25. člen

Ne glede na spremenjeni drugi odstavek 22. člena zakona v obdobju do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2 odstotka bruto proizvoda, otroški dodatek glede na uvrstitev v dohodkovni razred znaša:

dohodkovni razred	povprečni mesečni dohodek na osebo (v %)	znesek otroškega dodatka za otroka do konca osnovne šole ali do 18 leta (v eurih)			znesek otroškega dodatka za otroka v srednji šoli, vendar najdlje do 18 leta (v eurih)		
		1. otrok	2. otrok	3. in naslednji otrok	1. otrok	2. otrok	3. in naslednji otrok
1	do 18 %	114,31	125,73	137,18	114,31	125,73	137,18
2	nad 18 % do 30 %	97,73	108,04	118,28	97,73	108,04	118,28

4	nad 36 % do 42 %	58,75	67,03	75,47	58,75	67,03	75,47
5	nad 42 % do 53 %	43,24	50,45	57,63	43,24	50,45	57,63
6	nad 53 % do 64 %	27,40	34,29	41,14	39,10	45,99	64,05

Gospodarsko rast v skladu prejšnjim odstavkom ugotovi Statistični urad Republike Slovenije. Sklep o ugotovitvi, da je gospodarska rast presegla 2 odstotka bruto domačega proizvoda, Vlada Republike Slovenije objavi v Uradnem listu Republike Slovenije do 30. septembra leta, v katerem gospodarska rast preseže 2 odstotka bruto domačega proizvoda.

26. člen

Postopki uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, začeti v mesecu pred začetkom uporabe tega zakona, se dokončajo po tem zakonu.

27. člen

Določba četrtega odstavka spremenjenega 30. člena zakona se v delu, v katerem je določeno, da osebe iz prvega in drugega odstavka 30. člena zakona v obvezno zdravstveno zavarovanje prijavi in odjavi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, začne uporabljati 1. aprila 2014. Do takrat te osebe v obvezno zdravstveno zavarovanje prijavi in odjavi center za socialno delo.

28. člen

V primeru prvega odločanja po tem zakonu se po uradni dolžnosti preverijo tudi druge pravice, do katerih so upravičenec ali osebe, ki se upoštevajo pri ugotavljanju njegovega materialnega položaja, upravičeni na podlagi drugih odločb. Če center za socialno delo ugotovi, da bi bilo treba katero od teh odločb odpraviti ali o njej na novo odločiti, po uradni dolžnosti na novo odloči o vseh pravicah z dnem priznanja tiste pravice iz javnih sredstev, katere uveljavitev je vzrok za postopek odločanja tudi o drugih pravicah.

Centri za socialno delo po uradni dolžnosti do 28. februarja 2015 na novo odločijo o oprostitvah plačil socialnovarstvenih storitev in prispevkih k plačilu pravic družinskega pomočnika.

Upravičenec, ki ima odločbo o priznanju pravice do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka, lahko ne glede na obdobje veljavnosti te odločbe pred potekom obdobja, za katerega mu je bila pravica priznana, v roku od 1. septembra do 31. oktobra 2014 uveljavlja odmero teh pravic po tem zakonu.

Za potrebe odločanja po prejšnjem odstavku se kot dan vložitve vloge šteje 31. avgust 2014.

29. člen

V Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 - uradno prečiščeno besedilo, 114/06-ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10-ZUPJS, 87/11, 40/12-ZUJF in 21/13-ZUTD-A) se v 24. členu:

- tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Republika Slovenija zagotavlja iz proračunskih sredstev razliko do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz 2. do 6. točke 23. člena tega zakona za zavarovance iz prvega odstavka 15. člena tega zakona in po njih zavarovane družinske člane pod pogojem, da navedenih pravic nimajo zagotovljenih v celoti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ali iz drugega naslova in če izpolnjujejo pogoje, določene v zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, o tem obvesti Zavod, ki v evidenci zavarovanih oseb vodi podatek o upravičenosti do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.«

- prvi stavek osmega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»Zavod na podlagi obvestila iz drugega in tretjega odstavka tega člena zagotovi podatek o upravičenosti do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.«

30. člen

Ne glede na tretji odstavek 118. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13) se materialni položaj oseb pri ponovni odmeri višine državne štipendije in morebitnih dodatkih ugotavlja v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

31. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednje določbe, ki pa se uporabljajo do 31. decembra 2013:

- peti odstavek 123. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13),
- četrti, peti in sedmi odstavek 24. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 - uradno prečiščeno besedilo, 114/06-ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10-ZUPJS, 87/11, 40/12-ZUJF in 21/13-ZUTD-A),
- 144. in tretji odstavek 152. člena Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 - ZPIZ-2, 104/12 - ZIPRS1314, 105/12, 25/13 - odl. US, 46/13 - ZIPRS1314-A, 47/13, 56/13 - ZŠtip -1, 63/13 - Zosn-I in 63/13 - ZJAKRS-A).

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati tretji odstavek 13. člena in tretja. alineja četrtega odstavka 14. člena Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 110/04, 124/04, 114/06-ZUTPG in 62/10-ZUPJS), ki pa se uporablja do 31. avgusta 2014.

32. člen

Ne glede na spremenjeno 2. točko prvega odstavka 18. člena zakona se do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2 odstotka bruto domačega proizvoda, kot premoženje ne upošteva osebni avtomobil ali enosledno vozilo v vrednosti do višine 8.060,00 eurov.

33. člen

Ne glede na 15. člen zakona, se pri upravičencih do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka, državne štipendije in znižanega plačila vrtca upoštevajo le njihovi tekoči dohodki, ne glede na to, ali so v preteklem letu imeli periodične dohodke iz naslova plače, nadomestila plače, pokojnine, nadomestila ali drugih dohodkov iz naslova obveznega socialnega zavarovanja, starševskega dodatka, preživnine, delnega plačila za izgubljeni dohodek ali nadomestila za invalidnost.

Tekoči dohodki so periodični dohodki iz prejšnjega odstavka, ki jih oseba v preteklem letu ni imela, ima pa jih izplačane v mesecu pred mesecem vložitve vloge, razen če je iz ugotovljenega dejanskega stanja razvidno, da jih je v mesecu vložitve vloge začela prejemati, preračunani na letno raven, in prejemi iz 15. člena zakona, ki se upoštevajo v višini, kakršna velja oziroma bo veljala z začetkom priznanja pravice.

34. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2014, razen nove 8. in 9. točke 3. člena, 11., 12., 15. člena, četrtega odstavka 18. člena, 29. člena, naslova 9.a in 30.a člena ter sprememb 42., 42.b in 44. člena, ki se začnejo uporabljati 1. septembra 2014.

I. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Po veljavni zakonodaji je upravičenec do izplačila subvencije najemnine pri neprofitnem, namenskem najemnem stanovanju in bivalni enoti lastnik stanovanja, pri tržnem in hišniškem stanovanju pa najemnik. Ker se vse pogostejše dogaja, da izplačane najemnine za tržno in hišniško stanovanje, ki jo po veljavni ureditvi prejeme najemnik in bi jo moral skupaj s preostalim delom najemnine nakazati lastniku stanovanja, lastnik ne prejme, se s to spremembo ureja izplačevanje subvencije za vse vrste najemnih stanovanj neposredno lastniku stanovanja in se mu s tem zagotovi v primeru neplačevanja najemnine s strani najemnika vsaj del sredstev, ki predstavljajo subvencijo najemnine.

ZŠtip-1 ne predvideva več dodatka glede na dohodek v družini, zato je bilo potrebno črtanje besedila v delu, ki se sklicuje na ta dodatek.

Po veljavni ureditvi se kot sprememba, ki vpliva na spremembo odločbe, upošteva le začetek ali izguba dohodka iz dela, ne pa tudi druge oblike spremembe dohodka. Ker je tudi nadomestilo za brezposelnost ali pridobitev pokojnine dohodek iz dela, se takšna sprememba pri ugotavljanju materialnega položaja ni upoštevala, s to spremembo pa bo mogoče upoštevati več spremenjenih dohodkovnih stanj posameznika ali družine in na ta način pravičneje ugotoviti njihov materialni položaj. Zato je že v členu, ki navaja definicijo pojmov, opredeljena sprememba vrste periodičnih dohodkov (izguba ali začetek prejetja plače, nadomestila plače, preživnine, pokojnine, nadomestila in drugih dohodkov iz naslova obveznega socialnega zavarovanja, starševskega dodatka, delnega plačila za izgubljeni dohodek, nadomestila za invalidnost in sprememba dohodka zaradi dela za najmanj polovični oziroma polni delovni čas), ki potem vpliva na način upoštevanja dohodka.

K 2. členu:

Zakon v 10. členu jasno določa, kdo so osebe, ki se ugotavljajo pri upoštevanju materialnega položaja, v 11. členu pa določa le izjeme od te ureditve, pri čemer kot izjemo določa, da se pri ugotavljanju

materialnega položaja ne upošteva polnoletna oseba, dokler so jo starši dolžni preživljati, če v življenjski skupnosti zaradi nasilja v družini, zaradi katerega so začeti ali že tečejo postopki v skladu s predpisi, ki ureja nasilje v družini, z njimi ni več dejansko povezana. Takšen postopek se vodi pri pristojnem centru za socialno delo, kar pomeni, da CSD vsak posamezni primer, ki pomeni izjemo pri upoštevanju oseb pri ugotavljanju materialnega položaja, pozna in ga zato lahko posebej obravnava. Sam dogovor o sklepanju preživnine torej ne more biti razlog za takšno izjemo, razen če bi starši takšnemu polnoletnemu otroku, ki so ga po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih dolžni preživljati, zagotovili dovolj sredstev za preživljanje, kar po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, pomeni, da mora imeti vsaj sredstva, ki omogočajo preživetje, torej vsaj osnovni znesek minimalnega dohodka.

Zaradi prenosa določb Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki se nanašajo na upoštevanje dohodka, razen določb v zvezi z zmanjšanjem in povečanjem lastnega dohodka, je treba dopolniti 12. člen zakona še s tistimi dohodki, ki se kot izjema upoštevajo pri pravici do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka.

V 5. točki 11. člena ZUPJS je določeno, da se pri ugotavljanju materialnega položaja ne upoštevajo osebe, ki so v institucionalnem varstvu in so delno ali v celoti oproščene plačila socialnovarstvene storitve, razen kadar uveljavljajo oprostitev te storitve. Iz navedenega ni jasno razvidno, da se navedene osebe pri uveljavljanju drugih pravic obravnavajo kot samske osebe, zato se ta nejasnost odpravlja s predlaganim besedilom desetega odstavka 10. člena ZUPJS.

K 3. členu:

Kadar je zakonec osebe, ki bi se sicer moral upoštevati pri ugotavljanju materialnega položaja, pogrešan in se zato ne ve niti za njegove dohodke, niti kje se nahaja, ga je treba izvzeti pri ugotavljanju materialnega položaja.

Za otroke s podaljšano roditeljsko pravico morajo starši do nove zakonske ureditve njihovega položaja še vedno skrbeti, vendar pa se zaradi pravic, ki so vezane na status, ki ga v večini primerov imajo in zaradi katerega tudi obstaja podaljšanje roditeljske pravice (v glavnem gre za osebe po zakonu, ki ureja telesno in duševno prizadete osebe) ne bi smeli upoštevati pri ugotavljanju materialnega položaja.

V šesti točki se le nadomešča beseda rejnec z ustreznim poimenovanjem po zakonu, ki ureja rejniško dejavnosti, in sicer z izrazom otrok ali polnoletna oseba, ki je nameščena v rejniško družino na podlagi odločbe o namestitvi otroka v rejniško družino.

Med izjemami, ki jih določa ta člen, so bile do zdaj navedene le polnoletne osebe, ki so jih starši po predpisih o družinskih razmerjih dolžni preživljati, za mladoletno osebo, ki je brez staršev oziroma ki zaradi nasilja v družini, zaradi katerega so sproženi ali že tečejo postopki v skladu s predpisi, ki urejajo nasilje v družini, ni več dejansko povezana, pa takšne izjeme zakon ni poznal, v praksi pa se je pokazala potreba po takšni ureditvi – to pomeni, da je takšen otrok samska oseba in kot taka uveljavlja pravice iz javnih sredstev, ki ji pripadajo, seveda po skrbniku.

K 4. členu:

Besedilo 12. člena je v celoti nadomeščeno z novim besedilom, saj se zaradi sprememb Zakona o socialno varstvenih prejemkih, v katerem se črtajo vse tiste določbe, ki se v obeh zakonih podvajajo, iz Zakona o socialno varstvenih prejemkih prenaša v ta zakon določbe, ki urejajo upoštevanje dohodkov pri pravicah na tako imenovani mesečni ravni, to je pri pravicah, ki se ugotavljajo na način, kot velja za denarno socialno pomoč.

Po veljavni ureditvi se v lastni dohodek družine upošteva celotni otroški dodatek, po predlagani spremembi pa bi se otroški dodatek v lastni dohodek štel brez dodatka za enostarševsko družino in še znižan za 20 % otroškega dodatka, ki pripada prvemu otroku v prvem dohodkovnem razredu.

V enajsti točki 12. člena, ki se nanaša na upoštevanje državne štipendije, je prišlo do spremembe zakonskega besedila, ker dodatka za prevoz v primestnem ali medkrajevnem prometu zaradi sprememb in dopolnitev Zakona o cestnem prometu ni več.

Dvanajsto točko 12. člena je bilo treba črtati, ker ZŠtip-1 ne predvideva več dodatka glede na dohodek v družini.

Sredstva za nego in pomoč ter druge oblike denarnih nadomestil, kamor šteje tudi dodatek za pomoč in postrežbo, so sredstva, namenjena kritju povečanih življenjskih stroškov, zato naj se ne bi upoštevala kot dohodek v celotni višini prejetih sredstev, pač pa le v polovični višini. Nasprotno pa sredstva, ki jih oseba dobi iz naslova opravljanja službe v civilni zaščiti, niso namenska, zato se pri ugotavljanju dohodka upoštevajo.

Pravica do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev ter do prispevka k plačilu družinskega pomočnika naj bi se po spremembi tega zakona ugotavljali na enak način kot velja za pravico do denarne socialne pomoči in druge pravice, vezane na to pravico, torej naj bi se materialni položaj tudi za ti dve pravici ugotavljal na tako imenovani mesečni ravni, torej materialno stanje posameznika ali družine za zadnje tri mesece in ne tako kot pri tako imenovanih pravicah na letni ravni, ko se dohodek ugotavlja za preteklo leto, zato je treba spremeniti to določbo.

Oseba, ki neutemeljeno opusti uveljavljanje kakšne pravice, ki bi ji dala dohodke, s katerimi bi razpolagala, po sedaj veljavni določbi ni upravičena do pravice iz javnih sredstev, po spremembi tega določila pa se pri ugotavljanju materialnega položaja ne bi upoštevala, upoštevali pa bi se njeni dohodki in premoženje, kar posledično pomeni višji povprečni dohodek na osebo v takšni družini.

K 5. členu

Veljavni 15. člen zakona določa, da se pri ugotavljanju upravičenosti do pravic iz javnih sredstev primarno uporabljajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto. Če podatki med odločanjem še niso na voljo, se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti za predpreteklo leto. Takšna ureditev v stabilnih gospodarskih in s tem socialnih razmerah ne bi smela povzročati večjih težav, saj v stabilnih gospodarskih situacijah ne prihaja do bistvenih odstopanj v višini oziroma vrsti dohodka med posameznimi leti. V situaciji, v kakršni je naša država v tem trenutku, pa se socialno-gospodarski položaj posameznika ali družine hitro spreminja in zato podatki za predpreteklo leto pogosto ne odražajo več prave materialne situacije družine. Zato se s tem predlogom s spremembo 15. člena zakona predlaga, da se tudi pri pravici do oprostitve socialnovarstvenih storitev ter pri pravici do plačila družinskega pomočnika upošteva dohodek na način, kot velja za druge pravice, ki so vezane na način za ugotavljanje upravičenosti do denarne socialne pomoči, torej dohodki v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo vloge.

Za tiste pravice, ki so še vedno vezane na ugotavljanje dohodkov na letni ravni – to je pri pravici do otroškega dodatka, državne štipendije in do znižanega plačila vrtca – pa naj bi se upoštevale vse tiste spremembe v dohodkovnem položaju oseb, ki zaradi svoje narave in višine vplivajo na spremenjen dohodkovni položaj oseb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja. Če je torej oseba v preteklem koledarskem letu (ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja) še imela npr. plačo, ob vložitvi vloge pa ima zaradi izgube zaposlitve nadomestilo za brezposelnost, se ji pri ugotavljanju materialnega položaja ne upošteva plača, pač pa se upošteva nadomestilo kot tekoči dohodek v mesečni višini tega nadomestila, preračunanega na letno raven preteklega leta. Na ta način bi se ugotavljanje materialnega položaja bistveno bolj približalo dejanskemu stanju, v kakršnem je posameznik ali družina ta hip. Če pa je oseba v preteklem letu npr. dobivala plačo in nekaj mesecev nadomestilo, ki ga ima tudi v tekočem letu, se plača ob odločanju o pravici iz javnih sredstev ne upošteva, upošteva pa se nadomestilo kot tekoči dohodek. Ob izteku nadomestila pa bo oseba javila spremembo in se ji tudi nadomestilo ne bo več upoštevalo.

Pri upravičencih do denarne socialne pomoči, ki hkrati vlagajo vlogo za priznanje pravice do otroškega dodatka, državne štipendije ali subvencijo vrtca, torej za pravice, pri katerih se načeloma dohodek ugotavlja na letni ravni za preteklo leto, pa se bodo upoštevali le njihovi tekoči dohodki in ne dohodki iz preteklega leta. Tako se bo npr. dohodek iz naslova študentskega dela pri študentu, ki uveljavlja pravico do državne štipendije, njegova družina pa je prejemnica denarne socialne pomoči, upošteval le pri dodelitvi denarne socialne pomoči tako, da se bo upošteval le v višini razlike med njihovo povprečno mesečno višino v zadnjih treh mesecih in 0,5 osnovnega zneska minimalnega dohodka, pri dodelitvi državne štipendije pa se dohodek iz naslova študentskega dela ne bo upošteval, saj se bodo upoštevali le njihovi tekoči dohodki, opredeljeni v 10. odstavku 15. člena tega zakona.

Druga zelo pomembna sprememba se nanaša na upoštevanje sprememb, ki vplivajo na spremembo odločbe. Po veljavni ureditvi se kot sprememba, ki vpliva na spremembo odločbe, upošteva le začetek ali izguba dohodka iz dela, ne pa tudi druge oblike spremembe dohodka - ker je tudi nadomestilo za brezposelnost ali pridobitev pokojnine dohodek iz dela, se takšna sprememba pri ugotavljanju materialnega položaja ni upoštevala. S to spremembo pa bo mogoče upoštevati več spremenjenih dohodkovnih stanj posameznika ali družine in na ta način pravičneje ugotoviti njihov materialni položaj – takšne spremembe so izguba ali začetek prejetanja plače skupaj z regresom, nadomestila plače, pokojnine, nadomestila in drugih dohodkov iz naslova obveznega socialnega zavarovanja, starševskega dodatka, delnega plačila za izgubljeni dohodek, nadomestila za invalidnost in sprememba dohodka zaradi dela za najmanj polovični oziroma polni delovni čas.

K 6. členu

Po veljavnem zakonu se kot premoženje ne upošteva premoženje, ki daje dohodke višje od 2-kratnika bruto minimalne plače, s predlogom zakona pa se predlaga črtanje te določbe, saj se je v praksi pokazalo, da so v mnogih primerih tisti, ki imajo tako veliko premoženje, da daje dohodek višji od 2-kratnika bruto minimalne plače v boljšem položaju od tistih, katerih premoženje ne daje dohodka ali daje dohodek pod to mejo.

Kot premoženje, ki se ne upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, je treba navesti tudi vodno zemljišče, če daje dohodek, ki se po tem zakonu upošteva.

Ker ljudje zaradi reševanja svojega stanovanjskega vprašanja najemajo bančne kredite, ki jih banke potem nakažejo na njihove račune pri banki, je treba med premoženje, ki se ne upošteva, vnesti tudi ta sredstva na bančnem računu, če so seveda namenjena izključno nakupu ali gradnji stanovanja.

Pri dodeljevanju denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka je trenutno v Zakonu o socialno varstvenih prejemkih določena meja premoženja (prihrankov), ki se kot premoženje ne upošteva. Da bi bilo upoštevanje premoženja enotno urejeno na enem mestu, se določba o premoženju pri dodeljevanju pravic, ki se ugotavljajo na tako imenovanem mesečnem nivoju, ureja s tem predlogom na enem mestu v tem zakonu, hkrati pa se meje prihrankov, ki se ne upoštevajo kot premoženje, zvišujejo in s tem se izboljšuje položaj prosilcev za pravici do denarne socialne pomoči in do varstvenega dodatka. Zakon o socialno varstvenih prejemkih določa, da se kot premoženje pri dodelitvi denarne socialne pomoči ne upošteva premoženje do višine 500 eurov za samsko osebo oziroma 1500 eurov za družino, po predlogu tega zakona pa naj se ne bi upoštevalo premoženje samske osebe do višine treh minimalnih dohodkov, to je trenutno 784,68 eurov oziroma treh minimalnih dohodkov družine. Ker je višina minimalnega dohodka družine odvisna od števila in statusa družinskih članov, predlog zakona določa, da je lahko višina prihrankov družine, ki se ne upoštevajo kot premoženje, v višini treh minimalnih dohodkov družine, vendar ne sme preseči 2500 eurov.

Pri varstvenem dodatku je ta meja postavljena še višje, saj trenutno zakon določa, da se pri ugotavljanju upravičenosti do varstvenega dodatka samske osebe ali družine ne upoštevajo prihranki v višini treh minimalnih dohodkov posameznika ali družine, s predlogom zakona pa je ta meja postavljena na 2500 eurov za samsko osebo oziroma 3500 eurov za družino.

K 7. členu

Ta sprememba ureja znižanje višin otroških dodatkov zaradi ponovne uvedbe štipendij za mladoletne. S sprejetjem ZUPJS je bila uvedena sprememba pri določitvi kroga upravičencev do otroškega dodatka, tako da so ostali upravičenci le še otroci do 18. leta starosti, saj se pravice iz javnih sredstev za starejše od 18. leta zagotovijo v sistemu državnih štipendij in prek drugih pravic iz javnih sredstev. Zlasti sredstva in meje za pridobitev državne štipendije za polnoletne so se močno povečale in je državna štipendija postala tako dostopnejša. Zaradi ukinitve štipendij za mladoletne je bila novost tudi uvedba razlikovanja višine otroškega dodatka glede na starost oziroma status dijaka, saj je bilo ugotovljeno, da imajo dijaki večje potrebe in višje stroške, povezane s preživljanjem, kot mlajši otroci (npr. prevozni stroški, neobstoj učbeniških skladov, stroški za prehrano,...). Ker pa se z novim Zakonom o štipendiranju ponovno uvajajo državne štipendije za dijake, zdaj odpade razlog za višji otroški dodatek za dijake, ki so upravičeni do državnih štipendij (prvih pet razredov otroškega dodatka). V tabeli se pri 3. dohodkovnem razredu osnovna višina državne štipendije zniža s 75 EUR na 65 EUR, saj polovica od 130 EUR (kolikor pripada študentu v istem dohodkovnem razredu) znaša 65 EUR.

K 8. členu

S spremembami določb ZUPJS se ponovno vzpostavlja možnost pridobitve državne štipendije tudi mladoletnim dijakom, predvidene pa so za polovico nižje štipendije kot velja za polnoletne dijake, saj so hkrati še upravičeni do otroškega dodatka.

K 9. členu

Subvencija malice za učence in dijake je urejena v 25. členu tega zakona, z Zakonom o šolski prehrani (ZŠolPre-1) pa je za prehodno obdobje za proračunski leti 2013 in 2014 urejen prehodni način priznavanja subvencije malice za učence in dijake. Ker je ureditev subvencioniranja malice, kakršna je določena za prehodno obdobje v ZŠolPre-1 ustrežnejša, se zato spreminja določba 25. člena ZUPJS tako, da se upravičenost do subvencije malice na novo ureja, hkrati pa bo s tem bistveno enostavnejši postopek uveljavljanja te pravice, saj učencem in dijakom ne bo več treba vlagati vloge za priznanje pravice do subvencije malice, pač pa bo to svojo pravico ob prijavi na malico uveljavljal preko upravičenja do otroškega dodatka ali državne štipendije, šola pa bo ustrezno temu znižala račun za malico.

K 10. členu

Subvencija kosila za učence je urejena v 26. členu tega zakona, z Zakonom o šolski prehrani (ZŠolPre-1) pa je za prehodno obdobje za proračunski leti 2013 in 2014 urejen prehodni način priznavanja subvencije kosila za učence. Ker je ureditev subvencioniranja kosila, kakršna je določena za prehodno obdobje v ZŠolPre-1 ustrežnejša, se spreminja določba 26. člena ZUPJS tako, da se upravičenost do subvencije malice na novo ureja, hkrati pa bo s tem bistveno enostavnejši postopek uveljavljanja te pravice, saj učencem ne bo več treba vlagati vloge za priznanje pravice do subvencije kosila, pač pa bo to svojo pravico ob prijavi na kosilo uveljavljal preko upravičenja do otroškega dodatka.

K 11. členu

Z navedenimi dopolnitvami zakonskega besedila je le jasneje pojasnjeno, da se pri cenзуsu, ki je osnova za ugotavljanje upravičenosti do subvencije najemnine, višina minimalnega dohodka posameznika ali družine izračunava brez dodatka za delovno aktivnost, ki je lahko zelo spremenljiv, saj je oseba lahko delovno aktivna tudi le mesec ali dva (vključitev v razne programe, katerih cilj je zaposlitev), subvencija najemnine pa se dodeljuje za celo leto. Prav tako je zaradi jasnosti določeno, kakšna višina minimalnega dohodka se prizna osebi, ki je poleg najemnika in oseb navedena v najemni pogodbi.

K 12. členu

Veljavna določba četrtega odstavka 29. člena, po kateri mora center za socialno delo obvestiti zavarovalnico, pri kateri ima upravičenec sklenjeno prostovoljno zdravstveno zavarovanje, v praksi povzroča nemalo težav zavarovalnicam, saj centri nimajo podatkov o tem, pri kateri zavarovalnici ima

upravičenec sklenjeno zavarovanje; ne glede na to, da bi moral upravičenec na vlogi za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev naziv zavarovalnice navesti, tega iz različnih razlogov ne stori (ne ve, da ima sklenjeno zavarovanje ali pa ne ve, pri kateri zavarovalnici ima sklenjeno). S tem predlogom bodo lahko zavarovalnice vpogledale v podatke centrov o tem, ali imajo njihovi zavarovanci priznano pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in bodo s tem lahko dale njihove zavarovalne police v mirovanje.

K 13. členu

Po veljavnem zakonu imajo pravico do osnovnega zdravstvenega zavarovanja le državljani Republike Slovenije, pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev pa vsi, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči ali izpolnjujejo pogoje za denarno socialno pomoč. To pomeni, da je center za socialno delo lahko priznal pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev pod pogojem, da si je upravičenec sam uredil obvezno zdravstveno zavarovanje. S to dopolnitvijo bi bili upravičeni do osnovnega zdravstvenega zavarovanja vsi, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči.

Predlog zakona rešuje tudi vprašanje zavarovanja otrok, ki so z odločbo centra nameščeni v rejniško družino. Trenutno obstajajo različne življenjske situacije, zaradi katerih nekateri od teh otrok niso imeli urejenega zdravstvenega zavarovanja. Če je pravica do plačila prispevka priznana zunajzakonskemu partnerju, ki ni starš otroka, ki je v rejništvu, njegov zunajzakonski partner pa je po njem zavarovan kot družinski član zakonec (077), rejenci ostanejo brez zavarovanja. Rejenec ne more biti zavarovan po zunajzakonskem partnerju, ki ni njegov starš, saj ZZVZZ določa, da ga mora ta oseba preživljati. Ta pogoj preživljanja pa ni izpolnjen, saj rejenca preživlja država. V obvezno zdravstveno zavarovanje se vključijo po 21. točki prvega odstavka 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Trenutno veljavna določba 21. točka prvega odstavka 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa ureditev zavarovanja le za državljane RS s stalnim prebivališčem v RS, zato je potrebno določiti, da so tudi tujci, katerim je priznana pravica do plačila prispevka, zavarovani po tej točki. Zaradi dopolnitve četrtega odstavka se predlaga črtanje 22. člena novele ZUPJS.

ZZZS kot zavezanec za urejanje zavarovanja mora biti obveščen o številki, datumu in o obdobju priznane pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za posamezno osebo iz prvega in drugega odstavka tega člena. Osnovno pravilo je, da je oseba upravičena do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje le za čas, ko nima urejenega zavarovanja po drugi podlagi (drugi odstavek 32. člena in novi četrti odstavek 42. b člena ZUPJS), zato obdobje priznane pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ne bo vedno enako obdobju zavarovanja iz tega naslova. Zato mora ZZZS od ministrstva kot upravljavca centralne zbirke podatkov o pravicah po ZUPJS prejeti potrebne podatke, na podlagi katerih bo lahko kot zavezanec za prijavo in odjavo urejal zavarovanja. Hkrati mora ZZZS o vzpostavljeni prijavi in odjavi obvesti ministrstvo za potrebe vodenja te centralne zbirke podatkov (11. točka drugega odstavka in 10. točka tretjega odstavka 49. člena ZUPJS) in za potrebe obveščanja občin o obdobju zavarovanja, za katerega so zavezane plačati prispevek.

K 14. členu

Postopek oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev je poseben postopek, saj so lahko tako upravičenec do storitve kakor tudi njegovi zavezanci upravičeni tudi do drugih pravic po tem zakonu. Predvsem zavezanci v tem postopku imajo drugačen položaj kot pri drugih pravicah, saj so dolžni (so)financirati tujo storitev (in ne svojo storitev oziroma storitev za povezano osebo), kar pa pomeni, da je v tem postopku treba narediti nekaj izjem glede na druge pravice.

Ta pravica je urejena v Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev (v nadaljnjem besedilu: Uredba), ki pa je bila sprejeta na podlagi Zakona o socialnem varstvu (v nadaljevanju besedilu: ZSV), po katerem materialni položaj upravičenca oziroma zavezanca ni bil odvisen od premoženja, kar je ZUPJS spremenil, zato je treba glede na specifičnost pravice narediti nekatere izjeme.

Že v 11. členu uredbe je določeno, da se pri ugotavljanju oprostitve družine upoštevajo dohodki in

prejemki upravičenca oziroma zavezanca skupaj z dohodki in prejemki njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti (v nadaljnjem besedilu: ugotovljeni dohodek družine). Na tem izhodišču se nato določi tudi meja socialne varnosti, ki pa je (med drugim) odvisna od ugotovljenega dohodka družine. Prispevek zavezanca se nato določi kot seštevek dohodka zavezanca in (del dohodka) njegovega partnerja, zmanjšan za mejo socialne varnosti. Eno izmed izhodišč ZUPJS je, da se materialni položaj ugotavlja na celotno družino (upoštevajo se tudi dohodki otrok, pri čemer je upoštevano tudi njihovo premoženje), kar pa pri oprostitvah socialnovarstvenih storitev ni ustrezno, saj je upravičenec oziroma zavezanec v primeru, če imajo otroci, ki se štejejo kot povezane osebe, dohodke, dejansko manj plačilno sposoben kot v primeru, če otroci nimajo dohodka. V navedenem primeru, kjer ima upravičenec oziroma zavezanec (skupaj s povezanimi osebami) na razpolago višje dohodke, mora torej dejansko prispevati manj.

Skladno z navedenim je bilo treba določiti, da se v postopku oprostitve socialnovarstvenih storitev upoštevajo le dohodki upravičenca oziroma zavezanca in njegovega partnerja, ne pa tudi dohodki otrok. Iz podobnih razlogov se ne upošteva premoženje zavezančevega partnerja.

Kot je že pojasnjeno, do sprejema ZUPJS materialni položaj upravičenca oziroma zavezanca ni bil odvisen od premoženja (med katero se štejejo tudi prihranki). Po ZSVarPre se premoženje upošteva pri zmanjšanju pravice, kar pa pri oprostitvah socialnovarstvenih storitev ni mogoče, saj se prispevek zavezanecv praviloma določi skladno z njihovimi plačilnimi sposobnostmi (18. člen uredbe), kar pomeni, da ne bi bilo mogoče določiti prispevkov. Skladno z navedenim je bilo treba določiti, da se premoženje upošteva skladno z ZUPJS in ne ZSVarPre.

Največ pripomb občin in zavezanecv se je nanašalo na dejstvo, da upravičenca skladno z veljavno zakonodajo ni mogoče prisiliti, da bi svoje prihranke namenil za plačilo svoje storitve, saj se premoženje, kot je pojasnjeno zgoraj, pred uporabo ZUPJS ni upoštevalo pri ugotavljanju dohodka. Prav tako se po sprejemu ZUPJS prihranki kot premoženje upoštevajo neprimerno, saj se upošteva le manjši del (npr. pri 10.000,00 EUR se dohodek poveča za približno 33,00 EUR mesečno). Skladno z navedenim se predlaga, da se prihranki upravičenca ne upoštevajo kot premoženje in da se le-ti prištejejo plačilni sposobnosti, vendar le nad mejo, določeno za upravičenca do varstvenega dodatka. Ta meja je bila določena zato, da bodo imeli upravičenci, ki imajo prihranke, več razpoložljivega denarja od upravičencev, ki prihrankov nimajo.

Center za socialno delo mora enkrat letno preveriti višino pravice oziroma materialni položaj upravičenca in njegovih zavezanecv, saj je odločba o pravici po tem členu izdana za nedoločen čas, v tem času pa prihaja lahko do bistvenih sprememb v dohodkovnem in premoženjskem stanju vseh oseb.

Na nepremičninah upravičenca se skladno z ZSV (100. b in 100. c člen) vpiše zaznamba prepovedi odtujitve in obremenitve. Skladno z zgoraj opisanim načinom upoštevanja premoženja bi to pomenilo, da bi se morali vedno izdati dve odločbi o oprostitvah socialnovarstvenih storitev, saj bi se prvi mesec kot dohodek upoštevale tudi nepremičnine, ki pa se zaradi zaznambe že naslednji mesec ne bi upoštevale, kar pa ni logično, saj upravičenec dejansko ni v drugačnem materialnem položaju. Skladno z navedenim je predlagano, da se nepremičnine ne upoštevajo kot premoženje.

Občine in centri za socialno so opozorili, da upravičenci in zavezanci sklepajo preživalske dogovore v obliki notarskih zapisov in sodne poravnave glede preživalskih obveznosti za minimalne zneske oziroma nerealno nizke zneske (5-20 EUR) ali celo da ne morejo preživljati upravičenca, vendar pa je iz materialnega položaja zavezanecv mogoče ugotoviti, da so zmožni za preživljanje upravičenca prispevati bistveno več. Navedeno dejansko pomeni, da se upravičenec in zavezanec dogovorita, da se bo razlika (do)plačala iz javnih sredstev, kar pa je v nasprotju z zakonsko dolžnostjo preživljanja, ki jo ima zavezanec do upravičenca. Skladno z navedenim je določeno, da se takšen pravni akt (pravni posel ali sodna poravnava, ne pa tudi sodna odločba) ne upošteva, ampak se upošteva plačilna sposobnost zavezanca. Takšna rešitev navedene situacije je bila izbrana iz socialnih razlogov, saj je glavni namen postopka oprostitve zagotoviti plačilo storitve (oziroma družinskega pomočnika), ki jo upravičenec nujno potrebuje (v institucionalne zavode so sprejete le osebe, ki potrebujejo vsaj manjšo pomoč pri opravljanju vsakodnevnih aktivnosti, do družinskega pomočnika pa so upravičene le osebe,

ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh življenjskih potreb). Če bi uporabili bolj civilistični pristop (npr. da se upravičencu zavrne pravica oprostitve plačila, ker se je očitno strinjal z višino preživitve in meni, da bo lahko sam poravnal ostale življenjske stroške), bi to pomenilo, da bi takšna oseba lahko ostala brez storitve, ki jo potrebuje, kar pa bi lahko imelo negativne posledice na zdravstvene in socialne okoliščine upravičenca.

K 15. členu

V tretjem odstavku 31. člena ZUPJS je določeno, da lahko center za socialno delo v izjemnih okoliščinah pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije malice za učence in dijake ter subvencije kosila za učence poleg dohodka in premoženja upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni in materialni položaj učenca oziroma dijaka, ki nastopijo zaradi dolgotrajne bolezni ali smrti v družini, nenadne izgube zaposlitve staršev ter naravne ali druge nesreče. Po predlagani spremembi ZUPJS bosta pravici do subvencije malice in subvencije kosila vezani na ugotovitev o dohodku na družinskega člana, ugotovljenem v odločbi o otroškem dodatku, uveljavljali pa se bosta neposredno pri izvajalcu (to je vzgojno izobraževalnem zavodu), centri pa o pravici do subvencije malice in kosila posebej ne bodo odločali. Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka se bodo tako preverili dohodki in premoženje družine in se bo določil povprečni mesečni dohodek na osebo ter izračunal odstotek neto povprečne plače vseh zaposlenih v RS v preteklem letu, ki bo družino umestil v ustrezen dohodkovni razred. Vse morebitne spremembe, ki bodo vplivale na višino ali upravičenost do otroškega dodatka, bodo tako avtomatsko vplivale tudi na pravici do subvencije malice in subvencijo kosila, zato črtana določba ne bo več potrebna.

K 16. členu

Zaradi spremenjenega ugotavljanja upravičenosti do subvencije malice in kosila za učence in dijake je treba na novo urediti tudi obdobje veljavnosti teh dveh pravic, saj se ne bosta več uveljavljali z vlogo, pač pa le s prijavo na malico pri vzgojno-izobraževalnem zavodu. Subvencija bo pripadala učencu ali dijaku ob prijavi na malico ali kosilo, seveda ob pogoju, da ima priznano pravico do otroškega dodatka.

K 17. členu

Po veljavnih predpisih, ki urejajo področje vrtcev, pripada pravica do znižanega plačila vrtca za obdobje koledarskega leta, kar pomeni, da se pri vsaki spremembi odločbe, do katere pride zaradi npr. rojstva novega otroka, zmanjšanja družinskih članov, spremembe dohodka ipd. sicer odloči na novo o upravičenosti do znižanega plačila vrtca, vendar le do konca tekočega koledarskega leta, kar pomeni bistveno večji obseg dela za centre za socialno delo, kot če bi se, tako kot pri npr. pravici do otroškega dodatka, odločilo za dobo enega leta. Po drugi strani pa takšen način odločanja tudi pomeni, da morajo centri za socialno delo vedno odločati na podlagi podatkov iz predpreteklega leta, saj v času odločanja podatkov za preteklo leto še ni. S predlagano spremembo bi se izognili obema naštetima problemoma.

k 18. členu

Po veljavni določbi ima lastnik neprofitnega najemnega stanovanja pravico do vpogleda v odločbo o znižani najemnini, kar pomeni, da ima lastnik takšnega stanovanja celovit vpogled v dohodke in premoženje tako najemnika kot vseh oseb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja. Po novem predlogu pa bi imel lastnik takšnega stanovanja možnost seznanitve le s tistimi podatki, ki so potrebni, da dobi potrebne informacije o subvenciji najemnine, ki je priznana njegovemu najemniku, in sicer s številko, datumom in obdobjem veljavnosti izdane odločbe ter z višino subvencije.

K 19. členu

Zaradi opozoril, da pri subvencioniranju tržnih najemnin prihaja do raznih zlorab, je upravičenost do subvencije tržne najemnine zdaj vezana na prijavo stalnega ali začasnega prebivališča na naslovu tržnega najemnega stanovanja. V skladu s spremembo 3. člena tega zakona se tudi subvencija tržne najemnine nakazuje neposredno lastniku stanovanja, nič več najemniku, zato je potrebno črtanje tega dela zakonskega določila.

K 20. členu

Ker se bodo po predlogu tega zakona tudi pri pravici do oprostitve plačila socialnovarstvenih pravic in pri prispevku k plačilu družinskega pomočnika dohodki upoštevali na tako imenovani mesečni ravni, torej v zadnjih mesecih pred vložitvijo vloge, je treba prilagoditi tudi določbo, ki ureja sporočanje sprememb, ki vplivajo na pravico.

Pri spremembah, ki vplivajo na pravice na tako imenovani letni ravni, to je pri pravici do otroškega dodatka, državne štipendije in do znižanega plačila vrtca, je s tem predlogom bistveno razširjen nabor sprememb, ki vplivajo na spremembo odločbe, in sicer se po tem predlogu kot sprememba upošteva sprememba vrste periodičnega dohodka, in sicer izguba ali začetek prejemanja plače, nadomestila plače, pokojnine, nadomestila in drugih dohodkov iz naslova obveznega socialnega zavarovanja, starševskega dodatka, delnega plačila za izgubljeni dohodek, nadomestila za invalidnost, preživnine in sprememba dohodka zaradi dela za najmanj polovični oziroma polni delovni čas. Vedno kadar bo center za socialno delo izvedel za našeta dejstva in okoliščine, ki lahko vplivajo na spremembo odločbe, bo moral na novo odločiti o pravici, kar pomeni, da bo odločal na novo tako o upravičenosti, višini kot obdobju veljavnosti.

K 21. členu

Sprememba v prvem in drugem odstavku 42. člena je nomotehnične narave, potrebna zaradi sklicevanja na spremenjeni 42. člen zakona, nov tretji odstavek pa je posledica črtanja te določbe v Zakonu o socialno varstvenih prejemkih z namenom ureditve upoštevanja sprememb v enem zakonu.

Sprememba dosedanjega tretjega odstavka bo odpravila situacijo, ko se je upravičenec do denarne socialne pomoči in s tem do osnovnega zdravstvenega zavarovanja med mesecem zaposlil, delodajalec ga je prijavil v obvezno zdravstveno zavarovanje, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje pa je prenehala z dnem, ko je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije prejel odločbo, na podlagi katere mu je pravica prenehala, kar pomeni, da sta obstajali hkrati dve zavarovalni podlagi. Nasprotno pa je v primeru odprave ali razveljavitve odločbe o upravičenosti do denarne socialne pomoči oseba že bila brez zavarovanja, še preden je prejela odločbo o njeni ukinitvi. S to spremembo bo osebi, ki ni obvezno zavarovana iz drugega naslova, določenega z ZZVZZ, ta pravica prenehala z dnem dokončnosti take odločbe.

K 22. členu

Spremembe tega člena so predlagane zgolj zaradi bolj jasnega razumevanja določbe. Izplačevalec pravice – na primer občina v primeru znižanega plačila vrtca - mora sam zahtevati vračilo izplačane pravice (subvencije) v primeru, ko pride do spremembe odločbe (o subvenciji), ker je upravičenec podatke prikazoval lažno, jih je zamolčal ali sporočil neresnične podatke, saj tudi le izplačevalec ve, koliko je prispeval v obliki na primer subvencije k plačilu vrtca.

Zakon o splošnem upravnem postopku določa, da se izvršba odločbe za izpolnitev denarnih obveznosti zavezanca opravi z upravo izvršbo. Upravno izvršbo opravi davčni organ. Upravno izvršbo lahko opravi organ, ki je izdal odločbo ali pa drug organ, ki ni odločal o upravni zadevi, in to na podlagi odločbe, na kateri je potrdilo o izvršljivosti.

Zakon o javnih financah v poglavju o odpisu, delnemu odpisu, odlogu in obročnem plačevanju dolga do države oziroma občine določa, da pristojni minister v soglasju z ministrom, pristojnim za finance, oziroma župan lahko na prošnjo dolžnika ob primernem zavarovanju in obrestovanju odloži plačilo, dovoli obročno plačilo dolga dolžnika ali spremeni predvideno dinamiko plačila dolga, če se s tem bistveno izboljšajo možnosti za plačilo dolga dolžnika, od katerega sicer ne bi bilo mogoče izterjati celotnega dolga. Minister, pristojen za finance, predpiše način zavarovanja in obrestovanja odloga plačila dolga dolžnika države ali občine. Minister, pristojen za finance, oziroma župan lahko zahteva takojšnje plačilo celotnega dolga, katerega plačilo je odloženo, če eden izmed obrokov ni pravočasno plačan. Pristojni minister v soglasju z ministrom, pristojnim za finance, oziroma župan lahko do višine, določene v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto, oziroma v odloku, s katerim se

sprejme občinski proračun, odpiše oziroma delno odpiše plačilo dolga, če bi bili stroški postopka izterjave v nesorazmerju z višino terjatve ali če se zaradi nevnovčljivosti premoženja dolžnika ugotovi, da terjatve ni mogoče izterjati.

K 23. členu

Pri tej spremembi gre le za pravilno poimenovanje centralne evidence ministrstva, pristojnega za šolstvo.

K 24. členu

Podatke o koriščenju subvencije za prevoz je treba pridobiti zaradi ugotavljanja upravičenosti do dodatka za bivanje pri državni štipendiji. Ker se pri ugotavljanju dohodka pri uveljavljanju pravi iz javnih sredstev upošteva dohodek prejet na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti, je treba pridobiti tudi podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti.

K 25. členu

Ta prehodna določba določa višino otroškega dodatka v času, ko gospodarska rast ne preseže 2 % bruto domačega proizvoda. V tem prehodnem obdobju do otroškega dodatka niso upravičene osebe, katerih dohodek na družinskega člana dosega oziroma presega 64 % neto povprečne plače, torej se ne uporabljata sedmi in osmi razred otroškega dodatka. Gospodarsko rast ugotovi Statistični urad Republike Slovenije. Sklep o ugotovitvi, da je gospodarska rast presegla 2 % bruto domačega proizvoda, pa bo Vlada Republike Slovenije objavila v Uradnem listu Republike Slovenije do 30. septembra leta, v katerem gospodarska rast preseže 2 % bruto domačega proizvoda.

K 26. členu

V prehodni določbi je treba urediti situacijo, ko bodo vloge oddane v mesecu pred začetkom uporabe tega zakona in se končajo po tem zakonu. Drugi postopki, začeti pred tem datumom, pa se morajo dokončati po starih predpisih, saj v času začetka veljavnosti pravice novi zakon še ne bo veljal.

K 27. členu

Odložitev uporabe četrtega odstavka 30. člena je treba določiti samo v delu, ki se nanaša na urejanje prijave in odjave, ne pa tudi glede obveznosti občine za plačilo prispevka. Poleg tega je treba določiti, da je center za socialno delo zavezanec za urejanje zavarovanja do 1. aprila 2014 tudi za osebe, ki so nameščene v rejniško družino in bodo že od 1. 1. 2014 dalje upravičene do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

K 28. členu

Ker bodo mladoletni dijaki po novem upravičeni do državne štipendije, bodo morali centri za socialno delo po uradni dolžnosti preveriti in na novo odločiti o vseh pravicah do katerih je upravičenec ali oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, upravičena na podlagi drugih odločb, saj je višina otroškega dodatka in denarne socialne pomoči po do zdaj veljavni zakonodaji za dijake, ki niso bili upravičeni do državne štipendije, višja. Da ne bi prišlo do kopičenja pravic oziroma prejemkov, bodo morali tako po uradni dolžnosti na novo odločiti tudi o otroškem dodatku, denarni socialni pomoči, pa tudi o morebitnih drugih pravicah, do katerih so upravičenec ali osebe upravičene v času odločanja.

Glede na spremembe ugotavljanja materialnega položaja posameznika in družine v postopkih oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika je nujno, da se vse dodeljene pravice znova preverijo in o njih izdajo nove odločbe, saj bi drugače prišlo do razlikovanja med posameznimi upravičenci in zavezanci. Skladno z navedenim bodo morali centri za socialno delo v šestih mesecih na novo odločiti o navedenih pravicah.

Ker bodo po novem prejemniki – družine zaradi višjih ponderjev upravičeni do višje denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka, imajo ne glede na to, da bo pravica priznana tudi za obdobje po začetku uporabe tega zakona, možnost z novo vlogo v roku dveh mesecev po začetku uporabe zakona uveljavljati ti dve pravici po novem. Če bodo vložili novo vlogo v tem roku, se bo o pravici odločilo od 1. 1. 2014 naprej.

K 29. členu

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju v tretjem do sedmem odstavku 24. člena določa nekatere pogoje za uveljavitev in nekatera vprašanja postopka uveljavljanja pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, do katere so upravičene osebe iz prvega in drugega odstavka 30. člena ZUPJS. Navedene določbe so bile vključene v ZZVZZ z novelo leta 2008, torej še pred začetkom uporabe ZUPJS. Glede na to da ZUPJS celovito ureja pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, se predlaga prenehanje veljavnosti teh določb v ZZVZZ zaradi nepotrebnega podvajanja in neusklajenosti urejanja v ZZVZZ in ZUPJS.

K 30. členu

V tretjem odstavku 118. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13) je določeno, da se štipendijsko razmerje upravičencev, ki so državno štipendijo pridobili po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12–ZUJF, 57/12–ZPCP-2D in 14/13) in Zakonu o štipendiranju (Uradni list RS, št. 59/07, 63/07–popr., 40/09, 62/10–ZUPJS, 40/12–ZUJF in 57/12–ZPCP-2D), presoja po navedenih zakonih do zaključka programa izobraževanja, za katerega so pridobili štipendijo. Navedeno pomeni, da bi se moralo tudi pri vsakokratni ponovni odmeri višine državne štipendije in morebitnih dodatkih upoštevati določila zdaj veljavnega Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, kar pa bi imelo za posledico, da se spremembe, ki se predlagajo s to novelo za te osebe (tudi na primer spremembe glede upoštevanja dohodkov) ne bi mogle uporabljati, zato je potreben takšen popravek določbe.

K 31. členu

Zakon o štipendiranju (Zštip-1), ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 56/13, v prehodnih določbah določa višino državne štipendije za upravičence do štipendije, mlajše od 18 let, pri čemer naj bi višina te štipendije predstavljala polovični znesek tiste, ki velja za upravičence, starejše od 18 let. Ker je v tretjem dohodkovnem razredu prišlo do napake v višini tega polovičnega zneska in ker ZUPJS na novo ureja obe lestvici za državne štipendije, torej za mladoletne dijake ter za upravičence, starejše od 18 let, je treba to določbo razveljaviti. Prav tako je treba zaradi novega načina ugotavljanja oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika črtati nekatere določbe Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev .

K 32. členu

Zakon v 18. členu določa, kaj se ne šteje v premoženje osebe, in med drugim določa, da se kot premoženje na štejejo osebni avtomobili oziroma enosledna vozila do vrednosti 28-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke. Ker je to določilo vezano na višino osnovnega zneska minimalnega dohoda v višini 288,81 eurov, ta višina pa se bo uveljavila šele v letu, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2 % bruto domačega proizvoda, je višina premoženja, ki se v primeru avtomobila ne upošteva kot premoženje, določena v višini 8060,00 eurov.

K 33. členu

Ker se bo določba 5. člena tega zakona (ki se nanaša na 15. člen zakona) začela zaradi svoje zahtevnosti glede dopolnitev informacijskega sistema uporabljati šele s 1. septembrom naslednjega leta, je treba za vse tiste, ki so v času vložitve vloge za otroški dodatek, državne štipendije ali znižanega plačila vrtca (torej za pravice, pri katerih se dohodki ugotavljajo za preteklo leto) upravičeni do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka, upoštevati le njihove tekoče dohodke, ne pa

morebitna plača, ki jo je oseba prejela v preteklem letu, ob vlogitvi vloge pa je ne prejema več. Tako se bo na primer dohodek iz naslova študentskega dela pri študentu, ki uveljavlja pravico do državne štipendije, njegova družina pa je prejemnica denarne socialne pomoči, upošteval le pri dodelitvi denarne socialne pomoči, tako da se bo upošteval le v višini razlike med njihovo povprečno mesečno višino v zadnjih treh mesecih in 0,5 osnovnega zneska minimalnega dohodka; pri dodelitvi državne štipendije pa se dohodek iz naslova študentskega dela iz preteklega leta ne bo upošteval, saj se bodo upoštevali le njihovi tekoči dohodki, opredeljeni v 10. odstavku 15. člena tega zakona.

K 34. členu

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi, začetek njegove uporabe pa je različen glede na zahtevnost prilagoditve informacijske podpore, potrebne za njegovo uporabo. Ker se začne Zakon o štipendiranju (ZŠtip-1), ki ga je Državni zbor sprejel na svoji seji junija letos, uporabljati s 1. januarjem 2014, je treba hkrati z določbami, ki se nanašajo na državno štipendijo, začeti uporabljati tudi določbe, ki se nanašajo na otroški dodatek, saj imajo po trenutno veljavni zakonodaji mladoletni dijaki, ki niso upravičeni do državne štipendije, višji otroški dodatek. Z dodelitvijo državne štipendije mladoletnim dijakom je zato treba višino otroškega dodatka prilagoditi novi pravici do državne štipendije. Hkrati s tema dvema pravicama naj bi se s 1. januarjem začele uporabljati vse tiste določbe, ki ne predstavljajo zahtevnejših dopolnitev informacijskega sistema, vse tiste določbe, ki pa potrebujejo zahtevnejše dopolnitve, naj bi se začele uporabljati s septembrom 2014. Ker se vse tako imenovane šolske pravice uveljavljajo z mesecem septembrom in ker se tudi statusi šolajočih otrok ugotavljajo na ta datum, je najbolj optimalno, da se začnejo druge določbe sprememb in dopolnitev tega zakona uporabljati s tem datumom, saj bi bila sicer obremenitev centrov za socialno delo, ki bi morali ponovno sredi leta odločati o že dodeljenih pravicah, prevelika.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen

Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. izvajalka ali izvajalec (v nadaljnjem besedilu: izvajalec) – vrtec pri znižanju plačila vrtca; vzgojno-izobraževalni zavod pri subvenciji malice za učence in dijake in pri subvenciji kosila za učence; lastnik stanovanja pri subvenciji najemnine neprofitnega najemnega stanovanja, namenskega najemnega stanovanja, bivalne enote; najemnik pri subvenciji tržnega najemnega ali hišniškega stanovanja; izvajalec socialnovarstvenih storitev pri oprostitvi plačil socialnovarstvenih storitev; občina pri prispevku k plačilu sredstev, namenjenih plačilu družinskega pomočnika;
2. upravičenka ali upravičenec (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) – oseba, ki je upravičena do posamezne pravice iz javnih sredstev sama ali skupaj z drugimi osebami;
3. pravica iz javnih sredstev – pravica, ki je odvisna od materialnega položaja osebe, o kateri po tem zakonu odločajo centri za socialno delo in ki se izplačuje iz proračuna države ali lokalne skupnosti;
4. oseba – oseba, katere materialni položaj se upošteva po tem zakonu in je stranka v postopku;
5. vlagateljica ali vlagatelj (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) – oseba, ki vloži vlogo za uveljavljanje pravice iz javnih sredstev, do katere je upravičena sama ali skupaj z drugimi osebami oziroma je na vlogi navedena kot vlagatelj;
6. štipendistka ali štipendist (v nadaljnjem besedilu: štipendist) – upravičenec do državne štipendije in upravičenec do Zoisove štipendije, če prejema tudi dodatek glede na dohodek v družini;
7. program – vzgojni, izobraževalni ali študijski program.

10. člen

(1) Poleg vlagatelja se pri ugotavljanju materialnega položaja upoštevajo naslednje osebe:

1. zakonec oziroma oseba, s katero vlagatelj živi v zunajzakonski skupnosti, ki je po predpisu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena

z zakonsko zvezo oziroma oseba, s katero vlagatelj živi v registrirani istospolni partnerski skupnosti;
2. otroci in pastorki, ki so jih vlagatelj ali oseba iz prejšnje točke dolžni preživljati po zakonu.

(2) Če je vlagatelj oseba iz 2. točke prejšnjega odstavka, se poleg njega pri ugotavljanju materialnega položaja upoštevajo:

1. starši oziroma eden izmed staršev, ki mu je vlagatelj dodeljen v varstvo in vzgojo, in oseba, s katero eden izmed staršev živi v zakonski ali zunajzakonski skupnosti, ki je po predpisu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti;
2. bratje in sestre oziroma pastorki, ki so jih osebe iz prejšnje točke dolžne preživljati po zakonu, ki ureja družinska razmerja.

(3) Če starši vlagatelja iz prejšnjega odstavka ne živijo v zakonski oziroma zunajzakonski skupnosti oziroma v registrirani istospolni partnerski skupnosti, se pri ugotavljanju materialnega položaja vlagatelja upošteva le tisti izmed staršev kot se starši sporazumejo oziroma kateremu je bil vlagatelj dodeljen v varstvo in vzgojo. Upošteva se tudi oseba, s katero tisti od staršev, kot se starši sporazumejo oziroma kateremu je bil vlagatelj dodeljen v varstvo in vzgojo, živi v zakonski ali zunajzakonski skupnosti, ki je po predpisu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti.

(4) Domneva se, da med dvema osebama, ki nista sklenili zakonske zveze, obstaja zunajzakonska skupnost, ne glede na njen čas trajanja, če se jima je rodil skupni otrok ali sta posvojili otroka in ne gre za enostarševsko družino, in ni razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska skupnost neveljavna.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko oseba izpodbija zakonsko domnevo obstoja zunajzakonske skupnosti, tako da dokazuje, da ne živi v zunajzakonski skupnosti.

(6) V primeru iz prejšnjega odstavka mora center za socialno delo sam rešiti predhodno vprašanje obstoja zunajzakonske skupnosti.

(7) Za enostarševsko družino po tem zakonu se šteje skupnost enega izmed staršev z otroki, kadar je drugi od staršev umrl in otrok po njem prejemkov za preživljanje ne prejema ali je drugi izmed staršev neznan ali kadar otrok po drugem izmed staršev prejemkov za preživljanje dejansko ne prejema.

(8) Če je vlagatelj iz drugega odstavka tega člena poročen ali živi v zunajzakonski skupnosti ali postane roditelj ter skrbi za otroka, se pri ugotavljanju materialnega položaja upoštevajo:

1. zakonec oziroma oseba, s katero vlagatelj živi v zunajzakonski skupnosti, ki je po predpisu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo;
2. oseba, s katero vlagatelj živi v registrirani istospolni partnerski skupnosti,
3. otroci in pastorki, ki so jih vlagatelj ali oseba iz prejšnje točke dolžni preživljati po zakonu.

(9) Če se starši skladno s predpisi, ki urejajo zakonsko zvezo in družinska razmerja, sporazumejo, da imajo oziroma obdržijo varstvo in vzgojo otroka, se otrok pri ugotavljanju materialnega položaja upošteva pri tistem izmed staršev, kot se sporazumejo starši. Če se starši o tem ne sporazumejo, se otrok upošteva pri tistem izmed staršev, pri katerem ima prijavljeno stalno prebivališče. Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka se ob skupnem varstvu in vzgoji otroka višina minimalnega dohodka za otroka določi v polovični višini merila, ki mu pripada skladno z določbami zakona, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

(10) Samska oseba je vlagatelj po tem zakonu, kadar se pri ugotavljanju njegovega materialnega položaja po tem zakonu ne upoštevajo druge osebe.

(11) Za potrebe ugotavljanja upravičenosti do subvencije najemnine se upoštevajo najemnik in osebe, navedene v najemni pogodbi.

11. člen

Pri ugotavljanju materialnega položaja osebe se ne upoštevajo naslednje osebe:

1. otroci, ki ob razvezi zakonske zveze ali zunajzakonske skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, niso bili zaupani v vzgojo in varstvo vlagatelju ali osebi, s katero vlagatelj živi v zunajzakonski skupnosti, ki je po zakonu,

- ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo;
- 2. otroci in pastorki, ki se poročijo ali živijo v zunajzakonski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, ali postanejo roditelji ter skrbijo za otroke;
- 3. zakonec osebe, ki v življenjski skupnosti ni več dejansko povezan z družino in je začel postopek za razvezo zakonske zveze;
- 4. polnoletna oseba, dokler so jo starši skladno s predpisi, ki urejajo dolžnost preživljanja, dolžni preživljati in ki v življenjski skupnosti zaradi nasilja v družini, zaradi katerega so začeli ali tečejo postopki skladno s predpisi, ki urejajo nasilje v družini, ni več dejansko povezana z njimi;
- 5. osebe, ki so v institucionalnem varstvu in so delno ali v celoti oproščene plačila storitve, razen kadar uveljavljajo oprostitev plačila te storitve;
- 6. rejenci.

12. člen

(1) V dohodek, ki se upošteva, se štejejo dohodki in prejemki vseh oseb, in sicer:

- 1. obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine;
- 2. pokojninske rente in odkupne vrednosti, izplačane skladno z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb ter dodatne starostne pokojnine na podlagi zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- 3. dohodki, razen povračil stroškov, prejeti na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka;
- 4. preživnina, nadomestilo preživnine in drugi prejemki, prejeti na podlagi izvršilnega pravnega naslova z namenom kritja življenjskih stroškov, do višine minimalnega dohodka, ki bi osebi pripadala po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, če ne bi imela drugih dohodkov;
- 5. nagrada skrbniku skladno z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;
- 6. plačilo dela rejniku, ki se izplačuje iz proračuna skladno z zakonom, ki ureja rejniško dejavnost;
- 7. starševski dodatek;
- 8. otroški dodatek;
- 9. denarna socialna pomoč, razen izredna denarna socialna pomoč;
- 10. varstveni dodatek;
- 11. državne štipendije, zmanjšane za znesek, ki je enak dodatku za bivanje zunaj kraja stalnega prebivališča, dodatku za prevoz v primestnem ali medkrajevnem prometu, dodatku za učni oziroma študijski uspeh, dodatku za štipendiste s posebnimi potrebami ter dodatku za vrsto in področje izobraževanja;
- 12. dodatek glede na dohodek v družini štipendista k Zoisovi štipendiji;
- 13. dodatek za aktivnost po predpisih, ki urejajo zaposlovanje;
- 14. dodatek k pokojnini po zakonu, ki ureja zagotavljanje socialne varnosti slovenskim državljanom, ki so upravičeni do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ;
- 15. rente iz življenjskega zavarovanja po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- 16. veteranski dodatek po zakonu, ki ureja področje vojnih veteranov;
- 17. invalidski dodatek in družinski dodatek po zakonu, ki ureja področje vojnih invalidov ter nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb;
- 18. sredstva za nego in pomoč in druge oblike denarnih nadomestil, ki jih dobiva oseba, za katero skrbi oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja;
- 19. prejemki za delo pripornikov in obsojencev;
- 20. pomoči v obliki denarnih sredstev, ki jih socialno ali drugače ogrožene osebe prejmejo od organizacij, ki imajo skladno z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, status humanitarne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega ali zdravstvenega varstva, in od organizacij, ki imajo skladno z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, status invalidske organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva, namenjene za preživetje, zmanjšane za višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posamezni osebi, če ne bi imela drugih dohodkov, kot ga določa zakon, ki ureja socialnovarstvene prejemke, razen pomoči v obliki denarnih sredstev, za katere dajalec sredstev opredeli namen porabe;
- 21. pomoči v obliki denarnih sredstev, ki jih pomoči potrebne osebe prejmejo od dobrodelnih ustanov, katerih ustanovitve in poslovanje sta skladna z zakonom, ki ureja ustanove, namenjene za preživetje, zmanjšane za višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posamezni osebi, če ne bi imela drugih dohodkov, kot ga določa zakon, ki ureja

socialnovarstvene prejemke, razen pomoči v obliki denarnih sredstev, za katere dajalec sredstev opredeli namen porabe;

22. plačila za vodenje knjigovodstva na kmetijah po uradni metodologiji Evropske unije za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev, ki so namenjena vodenju knjigovodstva v povezavi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena z zakonom, ki ureja dohodnino;

23. dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, razen nadomestila plače oziroma izgubljeni zaslužek ter razen dohodkov za čas opravljanja vojaške službe (v miru ter v izrednem in vojnem stanju).

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in do pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje upoštevajo tudi naslednji dohodki:

1. drugi dohodki po zakonu o dohodnini, ne glede nato, ali so oproščeni plačila dohodnine, razen tistih, ki jih kot izjeme določa zakon, ki ureja socialnovarstvene prejemke;

2. dediščine;

3. volila;

4. darila, prejeta od fizične osebe, ki ni delodajalec prejemnika (ali z delodajalcem povezana oseba) ali delodajalec osebe, ki je povezana s prejemnikom;

5. dobitki od iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo;

6. izplačila, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zavarovanja za primer bolezni, poškodbe ali invalidnosti, katerega zakon, ki ureja zavarovalništvo, ne določa kot obvezna zavarovanja.

(3) Podrobnejšo opredelitev podatkov o dohodkih iz 1. točke prvega odstavka tega člena, ki jih zagotavlja Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Durs), določi minister, pristojen za socialno varstvo, ob predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance.

(4) Najemnina kot dohodek iz 1. točke prvega odstavka tega člena se upošteva najmanj v višini neprofitne najemnine za primerljivo stanovanje ali stanovanjsko hišo (v nadaljnjem besedilu: stanovanje) v občini, kjer to stanovanje leži.

(5) Neprejemanje prejemkov iz 4. točke prvega odstavka tega člena se ugotavlja zlasti s predlogom za izvršbo, potrdilom sodišča o njegovi vložitvi ali s sklepom o izvršbi ali z dokazilom o neuspeli izvršbi ali s potrdilom pristojnega ministrstva, da je začel teči postopek za izterjavo iz tujine.

(6) Če v primeru iz 18. točke prvega odstavka tega člena oseba dokaže, da nego in pomoč nudi v nižji vrednosti, se kot dohodek upošteva višina sredstev v tej vrednosti.

(7) Dohodki in prejemki iz prvega odstavka tega člena se upoštevajo po zmanjšanju za normirane stroške oziroma dejanske stroške, priznane po zakonu, ki ureja dohodnino, ter za davke in obvezne prispevke za socialno varnost, odtegnjene od teh dohodkov in prejemkov.

(8) Do pravic iz javnih sredstev po tem zakonu ni upravičena oseba, ki je neutemeljeno opustila uveljavljanje pravice do dohodkov iz prvega odstavka tega člena, razen pravic po tem zakonu, ki bi vplivali na socialno-ekonomski položaj te osebe ali drugih oseb, ki se poleg nje upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja, kljub temu pa se pri uveljavljanju pravic po tem zakonu upoštevajo njeni dohodki in premoženje.

15. člen

(1) Pri ugotavljanju upravičenosti do pravice iz javnih sredstev, razen pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in do pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, se upošteva dohodek v preteklem koledarskem letu, razen dohodkov iz 8., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka 12. člena tega zakona, ki se upoštevajo skladno s 3. točko prvega odstavka 16. člena tega zakona in skladno s tretjim odstavkom 16. člena tega zakona. Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in do pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, se dohodek upošteva na način in glede na obdobje, določeno skladno z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

(2) Pri ugotavljanju dohodka se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine, podatki iz davčnega

obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, podatki, ki jih davčnemu organu posredujejo osebe, zavezane za dajanje podatkov, in podatki, potrebni za izračun akontacije dohodnine. Pri ugotavljanju upravičenosti do pravice iz javnih sredstev se primarno uporabijo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto. Če ti podatki med odločanjem še niso na voljo, se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za predpreteklo leto, preračunani na raven preteklega koledarskega leta, tako da se povečajo za rast neto povprečne plače na zaposlenega v obdobju januar–december preteklega leta v primerjavi z istim obdobjem predpreteklega leta. Kadar tudi ti podatki niso na voljo, se uporabijo podatki, ki so jih davčnemu organu posredovale osebe, zavezane za dajanje podatkov, in podatki, potrebni za izračun akontacije dohodnine za preteklo leto ali za predpreteklo leto, če podatki za preteklo leto niso na voljo. Pri ugotavljanju dohodka se lahko upoštevajo tudi podatki iz uradnih evidenc centrov za socialno delo in drugih upravljavcev zbirk podatkov, ki vodijo uradne evidence o izplačanih dohodkih oziroma pravicah iz javnih sredstev, in druga dokazila skladno z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Če oseba v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ni imela dohodkov, ima pa jih v tekočem koledarskem letu, se pri določitvi mesečnega dohodka upoštevajo njeni tekoči dohodki, preračunani na raven preteklega leta, tako da se zmanjšajo za rast neto povprečne plače na zaposlenega, znano v januarju tekočega leta, v primerjavi z januarjem prejšnjega leta. Tekoči dohodki se ugotavljajo na podlagi podatkov iz obračunov davčnega odtegljaja ali drugih dokazil izplačevalcev dohodka. Če podatki iz obračunov davčnega odtegljaja ali drugih dokazil izplačevalcev dohodka niso na voljo, se upoštevajo podatki iz dokazil, ki jih predloži oseba.

(4) Tekoči dohodki iz prejšnjega odstavka so dohodki, prejeti v mesecu pred vložitvijo vloge, preračunani na letno raven.

(5) Podrobnejši način upoštevanja dohodkov po tem zakonu določi minister, pristojen za socialno varstvo.

18. člen

(1) V premoženje se ne štejejo:

1. stanovanje, v katerem oseba dejansko prebiva, do vrednosti primerne stanovanja;
2. osebni avtomobili oziroma enosledna vozila do vrednosti 28-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke za vsak avtomobil oziroma enosledno vozilo, in osebno vozilo, prilagojeno prevozu težko gibalno oviranih oseb;
3. premoženje, ki daje dohodke, višje od 2-kratnika bruto minimalne plače;
4. premoženje, za katerega ima oseba kot najemjemalec sklenjen finančni najem ali poslovni najem (leasing);
5. predmeti, ki so po predpisu, ki ureja izvršbo, izvzeti iz izvršbe, razen gotovine;
6. poslovni prostori in poslovne stavbe, drugi objekti in premično premoženje, ki ga vlagatelj ali druga oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, uporablja za oziroma pri pridobivanju dohodka iz dejavnosti, dokler ta dohodek iz dejavnosti dosega vsaj višino minimalne plače;
7. kmetijsko in gozdno zemljišče, ki daje dohodek, ki se po tem zakonu upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja;
8. sredstva iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja, vpisana na osebem računu zavarovanca pri skladu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja oziroma pri pokojninskem skladu ali zavarovalnici, ki izvaja prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

(2) Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka se šteje, da oseba, ki uveljavlja oprostitev plačila socialnovarstvene storitve, dejansko prebiva v stanovanju, katerega lastnik je.

22. člen

(1) Pravico do otroškega dodatka ima eden izmed staršev oziroma druga oseba za otroka s prijavljenim prebivališčem v Republiki Sloveniji, in sicer do 18. leta starosti otroka, če izpolnjuje tudi druge pogoje po zakonu, ki ureja družinske prejemke.

(2) Otroški dodatek glede na uvrstitev v dohodkovni razred znaša mesečno:

	Znesek otroškega dodatka	Znesek otroškega dodatka za

Dohodkovni razred	Povprečni mesečni dohodek na osebo v % od neto povprečne plače	za otroka do konca osnovne šole ali do 18. leta (v evrih)			otroka v srednji šoli, vendar najdalj do 18. leta (v evrih)		
		1. otrok	2. otrok	3. in naslednji otrok	1. otrok	2. otrok	3. in naslednji otrok
1	do 18%	114,31	125,73	137,18	168,31	179,73	243,55
2	nad 18% do 30%	97,73	108,04	118,28	142,73	153,04	206,88
3	nad 30% do 36%	74,48	83,25	91,98	110,48	119,25	162,89
4	nad 36% do 42%	58,75	67,03	75,47	85,75	94,03	128,58
5	nad 42% do 53%	48,04	56,06	64,03	68,04	76,06	103,27
6	nad 53% do 64%	30,44	38,10	45,71	43,44	51,1	71,17
7	nad 64% do 82%	22,83	30,44	38,10	28,83	36,44	49,65
8	nad 82% do 99%	19,88	27,50	35,11	19,88	27,5	34,69

(3) Za prvega otroka iz prejšnjega odstavka se šteje starejši otrok v družini.

(4) Minister, pristojen za socialno varstvo, vsako leto v mesecu marcu določi nominalne meje dohodkovnih razredov za preteklo koledarsko leto.

23. člen

(1) Do državne štipendije so upravičeni državljani Republike Slovenije, ki so starejši od 18 let in izpolnjujejo druge pogoje po zakonu, ki ureja štipendiranje, in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ne presega 64 % neto povprečne plače na osebo v istem obdobju.

(2) Osnovna državna štipendija brez dodatkov glede na uvrstitev v dohodkovni razred znaša:

Dohodkovni razred	Povprečni mesečni dohodek na osebo v % od neto povprečne plače	Osnovna višina v evrih
1	do 30 %	190
2	nad 30 % do 36 %	160
3	nad 36 % do 42 %	130
4	nad 42 % do 53 %	100
5	nad 53 % do 64 %	70

25. člen

(1) Meja dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do subvencije za malico učencev in dijakov je povprečni mesečni dohodek na osebo, in sicer znaša subvencija glede na razvrstitev v dohodkovni razred na dan vložitve vloge:

Dohodkovni razred	Povprečni mesečni dohodek na osebo v % od neto povprečne plače	Višina dodatne subvencije v deležu od cene malice	
		Učenec	Dijak
1	do 42 %	1/3	1/3
2	nad 42 % do 64 %	0	1/6

(2) Ne glede na prejšnji odstavek dodatna subvencija v višini 1/3 cene pripada učencem in dijakom, ki so v rejništvu ter učencem in dijakom prosilcem za azil.

26. člen

(1) Meja dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do subvencije kosila za učence je povprečni mesečni dohodek na osebo, in sicer subvencija za kosilo pripada učencem, pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo ne presega 18 % neto povprečne plače.

(2) Učencem pripada subvencija za kosilo v višini cene kosila.

28. člen

(1) Do subvencioniranja najemnine je upravičen najemnik v neprofitnem stanovanju, namenskem najemnem stanovanju, bivalni enoti, tržnem najemnem in hišniškem stanovanju. Meja dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do subvencije najemnine je ugotovljeni dohodek najemnika in oseb, ki so navedene v najemni pogodbi, ki ne presega višine njihovega minimalnega dohodka, določenega skladno s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke, povečanega za 30 % ugotovljenega dohodka, in za znesek neprofitne najemnine, določene po predpisih, ki urejajo stanovanjske zadeve, ali za znesek priznane neprofitne najemnine pri tržnih in hišniških stanovanjih. Ne glede na določbe zakona, ki ureja socialnovarstvene prejemke, se pri izračunu minimalnega dohodka najemnik in osebe, ki so navedene v najemni pogodbi, štejejo v družino.

(2) Subvencija najemnine se določi v višini kot določa zakon, ki ureja stanovanjska razmerja. Poleg subvencije iz prejšnjega stavka se upravičencem do subvencije v tržnih in hišniških stanovanjih prizna še subvencija do priznane neprofitne najemnine na način, kot je določen za subvencije neprofitnih najemnin.

(3) Najemnik v tržnem stanovanju, ki sklene najemno pogodbo z najemodajalcem, s katerim je sam ali kateri izmed uporabnikov stanovanja v krogu zakonitih dedičev do drugega dednega reda po predpisih, ki urejajo dedovanje, ni upravičen do subvencije najemnine.

29. člen

(1) Pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev imajo zavarovanci in po njih zavarovani družinski člani na podlagi upravičenja do denarne socialne pomoči oziroma ob izpolnjevanju pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči, razen v primeru, če upravičenec izpolnjuje pogoje za pridobitev varstvenega dodatka, pod pogojem, da navedenih pravic nimajo zagotovljenih v celoti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ali iz drugega naslova.

(2) Zavarovanec oziroma po njem zavarovan družinski član izkazuje izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka z odločbo centra za socialno delo o pravici do kritja razlike do polne rednosti zdravstvenih storitev. O pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev center za socialno delo odloči po uradni dolžnosti, če je oseba upravičena do denarne socialne pomoči, in je, kadar oseba uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, ni treba posebej veljavljati, razen če oseba na vlogi izrecno izjavi, da te pravice ne želi.

(3) Osebe iz prvega odstavka tega člena so upravičene do pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev največ za obdobje, za katero se jim lahko dodeli denarna socialna pomoč.

(4) Center za socialno delo obvesti o številki, datumu in o obdobju veljavnosti izdane odločbe za posameznega upravičenca iz prvega odstavka tega člena Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki v evidenci zavarovanih oseb vodi podatek o upravičenosti do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, in zavarovalnico, pri kateri ima upravičenec sklenjeno prostovoljno zdravstveno zavarovanje.

30. člen

(1) Državljeni Republike Slovenije so upravičeni do kritja prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, če so upravičeni do denarne socialne pomoči ali izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči, pri čemer se krivdni razlogi ne upoštevajo, in imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ter niso zavarovanci iz drugega naslova, določenega z zakonom, ki ureja zdravstveno

zavarovanje.

(2) O pravici do kritja prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje odloči center za socialno delo po uradni dolžnosti, če je oseba upravičena do denarne socialne pomoči ali bi bila do nje upravičena, če ne bi na njeni strani obstajal krivdni razlog, in je, kadar oseba uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, ni treba posebej uveljavljati, razen če oseba na vlogi izrecno izjavi, da te pravice ne želi.

(3) Osebe iz prvega odstavka tega člena v obvezno zdravstveno zavarovanje prijavi oziroma iz njega odjavi center za socialno delo na podlagi odločbe o pravici do kritja prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje pa krije občina stalnega prebivališča.

(4) Osebe iz prvega odstavka tega člena so upravičene do kritja prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje največ za obdobje, za katero se jim lahko dodeli denarna socialna pomoč.

(5) Center za socialno delo obvesti o številki, datumu in o obdobju veljavnosti izdane odločbe za posamezno osebo iz prvega odstavka tega člena občino iz tretjega odstavka tega člena in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

31. člen

(1) Center za socialno delo lahko v izjemnih primerih pri določitvi znižanja plačila vrtca na podlagi podatkov iz uradnih zbirk podatkov in drugih podatkov poleg dohodka in premoženja, ki ga določa ta zakon, ter drugih pogojev, ki jih določajo predpisi, ki urejajo vzgojo in izobraževanje, upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni in materialni položaj vseh oseb, zaradi česar bi plačilo vrtca ogrozilo socialno varnost oseb ali iz drugih pomembnih razlogov, in določi nižje plačilo programa za vrtce, kot je določeno v 24. členu tega zakona.

(2) Center za socialno delo ob odločitvi o znižanju plačila vrtca posebej opredeli razloge za neugoden socialni in materialni položaj osebe, na katere oseba ob uveljavljanju pravice iz javnih sredstev ne more vplivati, jih pa je pripravljena s strokovno pomočjo centra za socialno delo začeti odpravljati, in se z njo dogovori o njihovem odpravljanju v dogovorjenem roku in na dogovorjen način.

(3) Center za socialno delo lahko v izjemnih primerih, na predlog vzgojno-izobraževalnega zavoda ali vlagatelja, pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije malice za učence in dijake ter subvencije kosila za učence poleg dohodka in premoženja, ki ga določa ta zakon, upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni in materialni položaj učenca oziroma dijaka, in ki nastopijo zaradi dolgotrajne bolezni ali smrti v družini, nenadne izgube zaposlitve staršev ter naravne ali druge nesreče. V tem primeru je višina subvencije malice za učenca oziroma dijaka 1/3 cene malice, višina subvencije kosila za učence pa v višini cene kosila.

32. člen

(1) Denarni prejemki iz 5. člena tega zakona, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje in znižanje plačila vrtca pripadajo upravičencu od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge.

(2) Če ima oseba, ki uveljavlja pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, že priznano pravico do denarne socialne pomoči, ji ne glede na prejšnji odstavek pripada pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje s prvim naslednjim dnem po prenehanju zavarovanja iz drugega naslova.

(3) Druge subvencije oziroma plačila iz 6. člena tega zakona upravičencu pripadajo od dneva, ko postane odločba o priznanju pravice dokončna, razen če predpis, ki ureja posamezno subvencijo oziroma plačilo, določa drugače.

33. člen

Pravica iz javnih sredstev se dodeli za obdobje, določeno skladno s predpisom, ki ureja posamezno pravico.

38. člen

- (1) O pritožbi zoper odločbo centra za socialno delo odloča ministrstvo, pristojno za socialne zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).
- (2) Pritožba ne zadrži izvršitve.
- (3) V sporih zoper odločbe ministrstva odloča pristojno socialno sodišče.
- (4) Z odločbo o upravičenosti do plačila znižane najemnine pri neprofitnih stanovanjih se seznani tudi lastnika stanovanja.

41. člen

Subvencije in plačila iz 6. člena tega zakona se izvajalcu izplačujejo na podlagi računa oziroma zahtevka izvajalca oziroma odločbe centra za socialno delo, ko gre za subvencije najemnine pri tržnih in hišniških stanovanjih, pa se izplačujejo najemniku stanovanja.

42. člen

- (1) Pogoji za pridobitev pravic po tem zakonu morajo biti izpolnjeni ves čas prejetanja pravic iz javnih sredstev.
- (2) Upravičenec mora centru za socialno delo sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe, ki vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejetanja, v osmih dneh od dne, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek mora upravičenec do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice za učence in dijake, subvencije kosila za učence ter subvencije prevozov za dijake in študente centru za socialno delo sporočiti naslednje spremembe, ki pri teh pravicah vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejetanja: spremembo števila oseb, spremembo vzgojno-izobraževalnega oziroma visokošolskega zavoda, spremembo statusa učenca, dijaka ali študenta, spremembo kraja stalnega prebivališča ter izgubo ali začetek prejetanja dohodka iz dela.
- (4) Center za socialno delo po uradni dolžnosti preveri tudi vsa druga dejstva in okoliščine, ki vplivajo na pravico, njeno višino ali obdobje prejetanja, ter izda drugačno odločbo o pravici oziroma odločbo o spremembi priznane pravice.

42.b člen

- (1) O dejstvih in okoliščinah, ki vplivajo na spremembo odločbe in za katere je center za socialno delo izvedel po uradni dolžnosti ali na način in v roku iz drugega odstavka 42. člena tega zakona, odloči s prvim dnevom naslednjega meseca po nastopu spremembe.
- (2) O dejstvih in okoliščinah, ki vplivajo na spremembo odločbe in ki jih je upravičenec sporočil po izteku roka iz drugega odstavka 42. člena tega zakona, pa center za socialno delo odloči s prvim dnevom naslednjega meseca po prejemu sporočila o spremembi, razen če gre za takšno spremembo, zaradi katere bi bilo potrebno določiti krajše obdobje prejetanja, nižjo višino sredstev ali drugačno odločbo o pravici. V tem primeru center za socialno delo odloči s prvim dnevom naslednjega meseca po nastopu spremembe. V tem postopku izda odločbo, s katero razveljavi odločbo, s katero je bila osebi priznana pravica iz javnih sredstev, in ugotovi prenehanje upravičenosti do posamezne pravice iz javnih sredstev ali določi drugo višino ali določi drugo obdobje prejetanja pravice iz javnih sredstev.
- (3) Pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev oziroma pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje preneha veljati z dnem, ko Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije prejme odločbo, na podlagi katere se ta pravica ukine.

44. člen

(1) Javna sredstva, ki jih je oseba prejela na podlagi odločbe centra za socialno delo, ki je bila na podlagi prejšnjega člena ali na podlagi določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ali zakona, ki ureja posamezno pravico iz javnih sredstev, odpravljena oziroma razveljavljena, so v višini razlike med prejeto višino javnih sredstev in višino javnih sredstev, do katerih je upravičena na podlagi odločbe, izdane v postopku odprave oziroma razveljavitve, neupravičeno prejeta javna sredstva in jih je oseba dolžna vrniti.

(2) Kot prejeta pravica iz javnih sredstev po tem zakonu se šteje tudi posredni prejemek v obliki znižanega plačila vrtca, posredni prejemek v obliki subvencije prevozov za dijake in študente, subvencije malice učencev in dijakov, subvencije kosila za učence, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in znižanega prispevka k plačilu družinskega pomočnika, v obliki subvencije neprofitne najemnine, kot plačilo kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev ali kot plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

(3) Center za socialno delo odloči o višini, načinu in o času vračila neupravičeno prejetih javnih sredstev ob odpravi oziroma razveljavitvi odločbe iz prvega odstavka tega člena v istem postopku.

(4) Neupravičeno prejeta javna sredstva je oseba dolžna vrniti v 30 dneh od dokončnosti odločbe. V času od neupravičeno prejetih javnih sredstev do izdaje odločbe se obračunajo obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta, in sicer v višini, ki je veljala na dan neupravičeno prejetih javnih sredstev. Po poteku roka od dokončnosti odločbe se obračunajo zakonite zamudne obresti.

(5) Če je oseba kljub razveljavitvi odločbe na podlagi prvega odstavka prejšnjega člena še upravičena do posamezne pravice iz javnih sredstev, razen ob upravičenosti do denarne socialne pomoči, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, center za socialno delo to pravico iz javnih sredstev mesečno zmanjša glede na višino neupravičeno prejetih javnih sredstev in število mesecev do izteka pravice.

(6) Ne glede na četrty in peti odstavek tega člena lahko center za socialno delo in oseba skleneta dogovor o načinu in času vračila neupravičeno prejetih javnih sredstev, pri čemer se upoštevata višina lastnega dohodka osebe po predpisih o socialnovarstvenih prejemkih ter njen socialni in gmotni položaj. Odlog plačila se lahko dogovori največ za tri leta. Oseba je dolžna centru za socialno delo skladno z dogovorom o vračilu javnih sredstev redno predložiti dokazila o izvrševanju obveznosti. Za čas odloženega plačila in ob obročnem plačilu se obračunajo obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta, in sicer v višini, ki je veljala na dan zapadlosti v plačilo. Če oseba zamudi plačilo obroka, je dolžna plačati zakonite zamudne obresti.

(7) Ministrstvo lahko na predlog osebe po predhodnem mnenju centra za socialno delo odloči, da se njen dolg deloma ali v celoti odpiše, vendar največ do višine vrednosti predmetov in prejemkov, ki so po predpisih, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, izvzeti iz izvršbe. Vlogo za odpis oziroma delni odpis oseba vloži pri centru za socialno delo. Center za socialno delo na podlagi podatkov iz svojih zbirk podatkov in podatkov iz zbirk podatkov drugih organov ter predloženih dokazov osebe poda mnenje in ga skupaj z vlogo v 20 dneh od prejema popolne vloge pošlje v odločitev ministrstvu. Dolg se odpiše po kriterijih za odpis davčnega dolga davčnim zavezancem – fizičnim osebam.

50. člen

(1) Zbirko podatkov iz prejšnjega člena obdeluje ministrstvo kot upravljavec centralne zbirke podatkov o pravicah iz javnih sredstev.

(2) Centri za socialno delo iz centralne zbirke podatkov iz prejšnjega člena obdelujejo osebne podatke, ki jih potrebujejo pri odločanju o uveljavljanju pravic po tem zakonu, in sicer z enako vsebino kot ministrstvo.

(3) Izplačevalci javnih sredstev po tem zakonu lahko v centralno zbirko podatkov iz prejšnjega člena vpogledajo v podatek o številki odločbe in višini prejemkov iz 5. člena tega zakona oziroma subvencij oziroma plačil iz 6. člena tega zakona.

(4) Upravljavec centralne zbirke podatkov iz prvega odstavka tega člena Dursu za

potrebe ugotovitve in presoje dejstev glede vodenja postopkov oziroma za odločanje v postopkih iz njene z zakonom predpisane pristojnosti na njeno zahtevo v elektronski obliki posreduje podatke o osebah, ki so jim bile priznane pravice iz 5. in 6. člena tega zakona, in sicer osebno ime in EMŠO te osebe, podatek o vrsti priznane pravice, podatek o višini zneska priznane pravice in podatek o tem, kdaj je bila pravica priznana. Dursu se omogoči neposredni elektronski vpogled v te podatke. Durs v zahtevi za posredovanje podatkov ali ob neposrednem elektronskem vpogledu v navedene podatke navede osebno ime in EMŠO osebe, katere podatke zahteva. Na posebno zahtevo Dursa upravljavec centralne zbirke podatkov za namen iz prvega stavka tega odstavka po elektronski poti posreduje tudi mnenje centra za socialno delo o socialnih stiskah in težavah vlagatelja oziroma njegove družine.

(5) Upravljavec centralne zbirke podatkov iz prvega odstavka tega člena ministrstvu, pristojnemu za šolstvo kot upravljavcu centralne evidence upravičencev do subvencionirane šolske prehrane na podlagi EMŠO učenca oziroma dijaka posreduje podatek o številki odločbe, datumu nastopa pravice do subvencije malice oziroma subvencije kosila in višini subvencije malice oziroma subvencije kosila za namen izplačevanja sredstev iz 41. člena tega zakona. Navedene podatke o učencu oziroma dijaku iz centralne evidence upravičencev do subvencionirane šolske prehrane ministrstvo, pristojno za šolstvo, pošlje tudi šoli, v katero je vpisan učenec oziroma dijak, upravičenec do subvencije.

(6) Vrtec in izvajalec socialnovarstvenih storitev lahko v centralni zbirki podatkov iz prejšnjega člena, na podlagi podatka o osebnem imenu in EMŠO upravičenca do subvencije oziroma oprostitve plačila, vpogleda v podatek o številki odločbe, o višini subvencije oziroma oprostitvi plačila in v podatek o obdobju upravičenosti.

(7) Način in pogoje dostopa do podatkov iz centralne zbirke podatkov iz prejšnjega člena podrobneje določi minister, pristojen za socialno varstvo. Pred uveljavitvijo pravilnika mora pridobiti soglasje Informacijskega pooblaščenca.

51. člen

(1) Podatki za osebe po tem zakonu, tudi podatki, ki štejejo za davčno tajnost, se zbirajo neposredno od osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika ter, po uradni dolžnosti, iz zbirk podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblašчени organi in organizacije. Oseba oziroma njen zakoniti zastopnik je centru za socialno delo dolžan dati vse podatke, o katerih pooblašчени organi in organizacije ne vodijo zbirke podatkov.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo brezplačno pridobivajo podatke za osebe po tem zakonu iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo, davčna številka osebe, ki se ji izplačuje pravica po tem zakonu, stalno ali začasno prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, zakonski stan, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa, datum smrti, podatke o izdanem dovoljenju za prebivanje tujca, serijska številka dovoljenja, vrsta dovoljenja, razlog in namen izdaje, datum izdaje in obdobje veljavnosti, podatek o tem, ali je dovoljenje za prebivanje veljavno oziroma ali je prenehalo veljati), podatke o gospodinjstvu iz evidence gospodinjstev (osebno ime in EMŠO oseb v skupnem gospodinjstvu, podatek o nosilcu gospodinjstva in razmerju do nosilca gospodinjstva) ter podatke o lastništvu vozila in o vozilu iz evidence registriranih vozil (datum prve registracije vozila, podatke o lastniku, podatke o osebi, na katero je vozilo registrirano, pa ni lastnik vozila, podatke o vozilu);

2. Ministrstva za obrambo – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka, podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi;

3. Ministrstva za šolstvo in šport oziroma izvajalcev vzgojno-izobraževalne ali študijske dejavnosti – podatke o vključenosti oseb v vzgojni oziroma izobraževalni oziromavišješolski zavod (ime vrtca ali osnovne šole ali srednje šole ali višje strokovne šole ter obdobje vključenosti), identifikacijska številka izobraževalnega zavoda (šifra PRS), datum izpisa iz izobraževalnega zavoda, datum zaključka izobraževalnega programa, identifikacijska številka vzgojno-izobraževalnega oziroma višješolskega programa, podatke o prijavljenih in sprejetih dijakih v dijaških domovih (osebno ime dijaka, naziv in naslov dijaškega doma, identifikacijska številka dijaškega doma (šifra PRS), podatek o letniku

izobraževanja, datum prvega vpisa v izobraževalni program, podatek o opravljenih izpitih po letnikih in po študijskih letih, podatek o nazivu izobraževalnega programa in smeri, vrsta izobraževanja po KLASIUS, področje izobraževanja po KLASIUS, podatek o statusu (dijak, študent, udeleženec izobraževanja odraslih), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno);

4. Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo – podatke o vključenosti študentov v izobraževalne programe (ime fakultete, obdobje vključenosti), vrsta visokošolskega zavoda, identifikacijska številka visokošolskega zavoda (šifra PRS), datum prvega vpisa v študijski program, datum izpisa iz študijskega zavoda, datum zaključka študijskega programa, identifikacijska številka študijskega programa, naziv študijskega programa, vrsta izobraževanja po KLASIUS, področje izobraževanja po KLASIUS, podatke o letniku izobraževanja, podatek o občini izobraževalne ustanove, podatek o statusu (ima ali nima status študenta), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno), podatek o opravljenih izpitih v študijskih letih;

5. centrov za socialno delo – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila porodniškega nadomestila, očetovskega nadomestila, nadomestila za nego in varstvo otroka, posvojiteljskega nadomestila, starševskega dodatka, dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno varstvo, rejnine, plačila dela rejniku, pravic iz javnih sredstev po tem zakonu in preživnin, podatke o sostarševstvu, podatke o obdobju vključenosti v rejništvo;

6. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter podatke o zavarovalnem času), in uživalcih pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (o vrsti, višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do posamezne pravice) in podatke o višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do dodatka za tujo nego in pomoč ter nadomestila za invalidnost po predpisih o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb;

7. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v obvezno zdravstveno zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v obvezno zdravstveno zavarovanje), podatke o višini, datumu upravičenosti in datumu izplačila nadomestila iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja iz evidence zavarovancev obveznega zdravstvenega zavarovanja ter podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje;

8. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz evidence brezposelnih oseb (datum prenehanja delovnega razmerja, datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v evidenci, podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja nadomestil iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti posameznih brezposelnih oseb), podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja dodatka za aktivnost, podatke iz evidence oseb, vključenih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in evidence iskalcev zaposlitve (datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v tej evidenci), podatke iz evidence brezposelnih oseb, ki so začasno nezaposljive (podatke o datumu obravnave na komisiji, podatke o mnenju in predlogih ukrepov komisije in predvideno trajanje začasne nezaposljivosti);

9. Jamstvenega in preživninskega sklada Republike Slovenije – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila nadomestil preživnine in izplačil ob insolventnosti delodajalca, podatke o vračilih preživninskega zavezanca (višina in datum vračila);

10. Durs – skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o dohodkih skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, podatke o davku in obveznih prispevkih za socialno varnost, ki se nanašajo na te dohodke, in podatke o normiranih oziroma dejanskih stroških, ki se nanašajo na te dohodke, podatke o vzdrževanih družinskih članih, podatke o številkah TRR oseb v tujini;

11. Geodetske uprave Republike Slovenije – podatke o vrednosti nepremičnin (posplošena tržna vrednost po predpisu, ki ureja množično vrednotenje nepremičnin iz registra nepremičnin), podatke o vrsti nepremičnine (dejanska raba parcele iz zemljiškega katastra, dejanska raba stavb in delov stavb iz katastra stavb), podatke o površini stanovanja;

12. upravnih enot – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačil materialnih pravic po predpisih o vojnih veteranih, žrtvah vojnega nasilja in o vojnih invalidih (veteranski dodatek, invalidski dodatek, družinski dodatek);

13. Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij – podatke o začetku in izteku prestajanja kazni zapora za osebo na prestajanju kazni zapora ter podatke o začetku in izteku vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom za mladoletnike;

14. Uprave Republike Slovenije za pomorstvo – podatke o lastništvu vodnih plovil posamezne osebe ter o vodnem plovilu;

15. okrajnih sodišč – podatke o lastništvu nepremičnin posamezne osebe;

16. klirinško depotne družbe – računalniški izpis podatkov, vpisanih v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki se nanašajo na posameznega imetnika nematerializiranih vrednostnih papirjev;

17. Slovenskega informacijskega sistema bonitet (SISBON) – podatke o vrsti posla (osebni računi z odobrenim izrednim limitom, izredni limit, posojila, kreditne kartice, poročstva drugim, druge terjatve), datumu sklenitve posla, oznaki valute, znesku ob odobritvi, znesku anuitete ali obroka, vrsti anuitete ali obroka, odplačilni dobi v mesecih, podatke o moratoriju, podatke o poslovnih dogodkih, ki vplivajo na potek posla (odplačilo dolga, predčasno odplačilo, sprememba odplačilne dobe, sprememba obroka), podatke o poslovnih dogodkih, ki niso skladni s pogodbo (odpoved posla zaradi neplačila dolga, neplačan zapadli dolg, blokiranje, deblokiranje);

18. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) – podatke o vrednosti lastniških deležev (matična številka zasebnika ali pravne osebe, datum vpisa in izbrisa v Poslovni register Slovenije, pravnoorganizacijska oblika, davčna številka zasebnika ali pravne osebe, znesek osnovnega kapitala, lastniški delež osebe v gospodarski družbi ali zadrugi), podatek o višini dobička zasebnikov in pravnih oseb, podatek o številki transakcijskega računa, podatek o statusu računa (odprt, zaprt), datum zaprtja računa;

19. Kapitalske družbe – podatke o višinah pokojninskih rent in odkupnih vrednostih, izplačanih skladno z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb;

20. lokalnih skupnosti – podatke o subvencijah, ki jih za opravljanje dejavnosti dodeljujejo lokalne skupnosti (vrsta, višina in obdobje upravičenosti, namen pomoči, datum izplačila), podatke o pomočeh lokalnih skupnosti (vrsta, višina in obdobje upravičenosti, namen pomoči, datum izplačila) in podatke o upravičenosti do štipendij;

21. Ministrstva za zdravje, Inštituta za varovanje zdravja in drugih izvajalcev zdravstvene dejavnosti – podatke o zdravstvenem stanju (podatke o duševnem zdravju in odvisnostih) oziroma invalidnosti (kategorija invalidnosti);

22. kreditnih institucij – podatke o prometu na transakcijskih računih, podatke o višini sredstev na varčevalnih računih, podatke o višini depozitov, podatke o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov, podatke o lastništvu, vrednosti, nazivu in številu enot premoženja;

23. družb za upravljanje – podatke iz registra investicijskih kuponov, podatke o lastništvu investicijskih kuponov, podatke o knjigovodski vrednosti enote premoženja oziroma čisti vrednosti sredstev, podatke o nazivu in številu enot premoženja;

24. borzno posredniških hiš – podatke o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov vlagatelja in oseb, ki se upoštevajo poleg vlagatelja po tem zakonu, o lastništvu, vrednosti enote premoženja, podatke o nazivu in številu enot premoženja;

25. regionalne razvojne agencije – podatek, ali oseba prejema kadrovsko štipendijo ali ne;

26. Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije – podatke o vrsti štipendije (kadrovska, Zoisova, Ad futura štipendija, štipendija za Slovence v zamejstvu oziroma Slovence po svetu), obdobje upravičenosti do štipendije.

(3) Ob pridobivanju podatkov iz tega člena oseb, na katere se podatki nanašajo, ni treba predhodno seznaniti.

(4) Ministrstvo lahko centralno zbirko podatkov iz 49. člena tega zakona poveže z zbirkami podatkov iz drugega odstavka tega člena.

Z A K O N

O ŠTIPENDIRANJU (ZŠtip-1)

123. člen

(prenehanje veljavnosti zakonov in podaljšanje odloga za državno štipendijo)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o štipendiranju (Uradni list RS, št. 59/07, 63/07 – popr., 40/09, 62/10 – ZUPJS, 40/12 – ZUJF in 57/12 – ZPCP-2D), uporablja pa se do začetka uporabe tega zakona.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati besedilo »in upravičenec do Zoisove štipendije, če prejema tudi dodatek glede na dohodek v družini« v 6. točki 3. člena in 12. točka prvega odstavka 12. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 14/13), uporabljata pa se do začetka uporabe tega zakona.

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona se v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 14/13) v prvem odstavku 12. člena 11. točka spremeni tako, da se glasi: »11. državne štipendije, zmanjšane za znesek, ki je enak dodatku za bivanje, dodatku za uspeh ter dodatku za štipendiste s posebnimi potrebami;«, dosedanja določba pa se uporablja do začetka uporabe tega zakona.

(4) Z dnem uveljavitve tega zakona v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 14/13) v prvem odstavku 23. člena preneha veljati besedilo »so starejši od 18. let in« ter beseda »druge«, uporabljata pa se do začetka uporabe tega zakona.

(5) Z dnem uveljavitve tega zakona se v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 14/13) v drugem odstavku 23. člena zapis v tretjem stolpcu spremeni tako, da se glasi: »Osnovna višina v eurih za upravičence nad 18 let starosti« in doda nov, četrti stolpec, ki se glasi:

»

+-----+	
Osnovna višina v eurih	
za otroka v srednji	
šoli	
+-----+	
95	
+-----+	
80	
+-----+	
75	
+-----+	
50	
+-----+	
35	
+-----+	

«,

zapis iz 23. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 14/13) pa se uporablja do začetka uporabe tega zakona.

(6) Z dnem uveljavitve tega zakona v Zakonu za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odločba US in 46/13 – ZIPRS1314-A) preneha veljati tretji odstavek 144. člena in se v 151. členu besedilo »od 144. člena« nadomesti z besedilom »prvega in drugega odstavka 144. člena ter od 145. člena«, dosednji določbi pa se uporabljata do začetka uporabe tega zakona.

(7) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati drugi odstavek 34. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (Uradni list RS, št. 104/12 in 46/13), uporablja pa se do začetka uporabe tega zakona.

(8) Ne glede na določbo prvega odstavka 23. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 14/13) in ne glede na določbo petega odstavka tega člena so do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 odstotka družbenega bruto proizvoda, do državne štipendije upravičeni državljani Republike Slovenije, ki izpolnjujejo pogoje po tem zakonu in po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ne presega 53 % neto povprečne plače na osebo v istem obdobju.

ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ)

24. člen

Ne glede na določbe 23. člena tega zakona se zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev v celoti vojaškim invalidom in civilnim invalidom vojne, s tem da razliko nad ravnijo obveznega zavarovanja zagotavlja Republika Slovenija iz proračuna.

Republika Slovenija zagotavlja iz proračunskih sredstev razliko do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz 2. do 6. točke 23. člena tega zakona za zavarovance iz 22. točke prvega odstavka 15. člena tega zakona. Organ, zavod oziroma organizacija, v kateri so te osebe, o tem obvesti Zavod, ki v evidenci o zavarovanih osebah vodi podatek o upravičenosti do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev.

Republika Slovenija zagotavlja iz proračunskih sredstev razliko do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz 2. do 6. točke 23. člena tega zakona za zavarovance in po njih zavarovane družinske člane iz prvega

odstavka 15. člena tega zakona pod pogojem, da navedenih pravic nimajo zagotovljenih v celoti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja iz drugega naslova in če izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči.

Šteje se, da zavarovanec oziroma po njem zavarovan družinski član izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, če med uveljavljanjem pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev upravičen do denarne socialne pomoči oziroma izpolnjuje pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči, ki se izda največ za obdobje, za katero se lahko dodeli denarna socialna pomoč.

Zavarovanec oziroma po njem zavarovan družinski član izkazuje izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka z odločbo do denarne socialne pomoči ali z odločbo pristojnega centra za socialno delo o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. Center za socialno delo obvesti o izdani odločbi Zavod, ki v evidenci o zavarovanih osebah vodi podatek o upravičenosti do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev.

(Opomba: prenehanje veljavnosti šestega odstavka - glej 62. člen ZUPJS)

Zoper odločbo o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz petega odstavka tega člena je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za socialne zadeve. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

Zavod na podlagi obvestila iz drugega odstavka in odločbe iz petega odstavka tega člena zagotovi podatek o upravičenosti kritja razlik do polne vrednosti zdravstvenih storitev s kartico zdravstvenega zavarovanja. Na podlagi prejetih obračunov izvajalcev zdravstvenih storitev, računov za zdravila in medicinske pripomočke izvaja nadzor, vodi evidenco in zagotavlja tekoča plačila. Proračun Republike Slovenije povrne Zavodu sredstva dvakrat na leto na podlagi zbirnega računa, h kateremu da soglasje ministrstvo, pristojno za zdravje.